

SLOVENSKI LIST

CORREO ARGENTINO

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

Dirección y Administración: GRAL.
OBSAR DIAZ 1657, U. T. 59 - 3667 -
Bs. Aires.

Periódico de la Colectividad Yugoslava

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 032878.

AÑO (Leto) XII.

BUENOS AIRES, 15 DE MARZO (MARCA) DE 1941

Núm. (Štev.) 8

NAROVNINA: Za Ameriko in za celo
leto \$ arg. 6.—; za pol leta 3.50.
Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

Naša izseljenska družba

Ko smo bili še v domovini, nam je bila prva družba družina, v kateri sta vodila oče in mati. Ker v naših družinah ni bilo razkošja, so nas starši vzgojili skromno ter nas navajali na red in delo, s katerim naj bi se udeleževali v širši družbi. V širšo družbo spadajo po vrsti domača vas, občina, okraj, dežela itd. Ljudje iz ene vasi ali okraja so pravzaprav ena sama večja družina, ker imajo povečini enako delo in enako življenje. Bil je tu pa tam kdo, ki je imel nekaj več sreče ali sposobnosti, v splošnem pa je bilo življenje vseh vaščanov precej enakomerno in zato, čeprav so se včasih kakšni sosede pisano pogledali, ni bilo med njimi hujših sovraštev, izvirajočih iz socialnih razlik.

Tudi tukaj začena družba pri družini, če jo človek ima, a že tukajšnja družina ni več taka, kot je bila doma. Še bolj se od domače razlikuje tukajšnja širša družba, ki ni vas ali okraj, pač pa v prvi vrsti naše izseljenstvo in potem še vsi ljudje najrazličnejših narodov in položajev okrog nas. V naši izseljenski družbi človek še zdaleč ne najde tistega kar je bilo doma. Loči nas delo in zaslužek, ločijo nas tudi značaji, ki jih tu mnogo bolj neovirano razkazujemo, in ločijo nas še drugi vzroki.

Slovenci smo kaj čudni ljudje. S takšno ihto, kakor učenjaki, ki se bavijo s težkimi problemi svoje stroke, razpravljamo mi v naših družbah najraje o svetovnih političnih vprašanjih, o ministrih, generalih, diplomatih in podobnih osebah, ter "strokovnjaški" ocenjujejo njihovo delo, ki je navadno v naših očeh pod vsako kritiko, posebno še kadar imamo v mislih naše ministre, generale in diplomate. Jasno je, da je človek, ki razpravlja o visokih državnih poslih in osebah, prepričan, da ima pravico prezirati vse sovrstnike, posebno še, če se ogiblje njegovih "razprav" ali celo nasprotujejo. Nič čudnega, če je radi tega mnogo mržnje med nami in se marsikdo ogiba družbe, kjer mora poslušati razne "učenjake", kako so "preštudirali" kari-katuro v večernem listu.

Med vzroki, ki kvarijo soglasje med našimi ljudmi, je tudi razlika v delu oziroma v plači. Za delavca z borno z borno plačo, ki sebe in svoje družine ne more vedno dostojno obleči, nimamo tistega razumevanja, ki ga zasluži. Ne vpoštevamo, da za vse ni dovolj dobrih mest in da ta ali oni ni imel prilike izuriti se v boljše plačanem poklicu; nič čudnega, če so takšni reveži v večnem sporu z našo v splošnem precej gosposko oblečeno izseljensko družbo. Gosposkarsko bolj stoječi se tudi izogibajo človeka v pižami in copatah. Prav je, če je človek ponosen na svoje uspehe, toda ne smel bi se sramovati onih, ki nimajo enake sreče.

Človeku je družba potrebna. Nesrečen je oni, ki je ločen od družbe (kaznjenci), in nesrečen je tudi tisti, ki se je ogiblje. Mislimo si gostonasaženi gozd; ravna, visokorastoča in za marsikaj porabna drevesa stojijo tam, medtem, ko se samoraslo drevo na široko šopiri, a je porabno samo za ogenj.

Tako nekako je tudi s človekom; samo v družbi postane bolj bister, okreten, vljuden in prikupen, bolj

Združene države - arsenal demokracije

ZAKON, KI DOVOLJUJE PREDSEDNIKU ROOSEVELTU, DA POSODI VOJNA SREDSTVA DRŽAVAM, KI SE BORILJO PROTI TOTALITARCEM, JE STOPILO V VELJAVO — V RIMU IN BERLINU UPAJO, DA BO PRIŠLA AMERIŠKA POMOČ PREPOZNO — ŽIVČNA VOJNA NA BALKANU — ŠPANIJA ODBILA NEMŠKE ZAHTEVE — TEŽAK POLOŽAJ V FRANCIJI

Odkar se je 10. februarja t. l. začela v parlamentu Združenih držav razprava o zakonskem predlogu ameriške vlade, da se predsednika Roosevelta pooblasti, da narodom, ki se borijo proti totalitarnim vojskam, posodi vojna sredstva ameriške vojske, mornarice in letalstva, sta pretokla dva meseca. V tem času so mnogi demokrati obupavali. V Washingtonu se nikakor ni mogla ustaviti široka reka govorov, ki jo je v parlamentu sprožil ta zakonski predlog; medtem ko so Nemci in Italijani trobili v svet, da bo ameriška pomoč prišla prepozno, je velika ameriška demokracija izgubljala dragoceni čas z razpravljanjem, čeprav so bili vsi že v naprej prepričani, da bo zakonski predlog prej ali slej, in z malimi spremembami, odobren. Marsikateri demokrat je v teh dolgih dveh mesecih obupal nad demokracijo in bil prepričan, da ji bo njena prevelika svoboda govorenja in razpravljanja zadala smrtni udarec. Sedaj, ko je zakon stopil v veljavo in ko po nobenem znamenju ni mogoče sklepati, da se je to zgodilo prepozno, so si pristaši demokracije oddahnili. Roosevelt je še istega dne, ko je podpisal zakon, postavil svoj podpis tudi pod dolg seznam vojnega materiala, ki ga Združene države posodijo Angliji in Grčiji in ki je v pristaniščih že čakal, da ga vkreajo na ladje, ki ga bodo prepeljale čez ocean. Naslednjega dne se je Roosevelt spet obrnil na kongres z zahtevo, da mu dovoli kredit od 7.000 milijonov dolarjev za izdelavo vojnega materiala namenjenega Veliki Britaniji. Roosevelt pravi v svoji poslanici, da se morajo Združene države spremeniti v "arsenal demokracije", da morajo s polno paro začeti izdelovanje vseh onih vojnih sredstev, ki so potrebna, da se totalitarno nasilje stre in se totalitarna nevarnost odpravi s sveta.

— človeški in koristen. Zato bi morali mi bolj gojiti družabnost v našem izseljenstvu in se iznebiti onih napak, s katerimi izseljensko družbo razbijamo.

Vsak, ki misli, da se svet okrog njega suče, da je on sam središče vsega, družbo razdira. Tako dela oni, ki v politiki "vse ve", tako ravna tisti, ki v gospodarskem pogledu drugega ne vidi nego samo svojo imenitno in rejeno osebo, in tako delajo tudi oni nergači, ki ob vsaki priliki zabavljajo čez vsako društvo, vsak list, vsako prireditel, čez vsakega bližnjega, ker drugega nimajo pred očmi nego svojo lastno spretnost, učenost in imenitnost.

Kaj, ko bi se skušali popraviti? S trohico dobre volje, bi se marsikaj spremenilo. Ko bi si nekoliko manj k sruu jemali politične komentare večernikov, ko bi rojaka v "zapatillah" pozdravili s prav takšno prisrčnostjo kakor onega, ki se nam predstavi s trdim ovratnikom in drago kravato, ko bi čez društva manj zabavljali in več v njih sodelovali — brž bi se vse popravilo, kmalu bi postali složni in drug drugemu koristni, kakor zahtevajo časi, ki jih sedaj preživljamo.

I. P.

Stališče Združenih držav

V zadnji vojni, in še bolj po sklenitvi miru, so mnogi očitali Združenim državam, da so z vojno naredile kupčijo. Z velikimi dobički so prodajale svojim zaveznikom vojni material in živež, in vse zavezniške države so bile v Ameriki hudo zadolžene, ko se je končala velika vojna. Odplačale so svoj dolg le deloma, razen Finske, ki je bila edini točni plačnik.

V sedanjih vojni je pa drugače. Vojna je mnogo bolj draga, nego je

Roosevelt, predsednik Združenih držav

bila prejšnja, ker imajo v njej glavno vlogo dragi stroji. Velika Britanija je v Združenih državah kupovala, kolikor je mogla, pokazalo pa se je kmalu, da bodo njena sicer velika finančna sredstva prekmalu izčrpana, če bo morala vse sproti plačevati, in da se bo, z druge strani, do nemogočih mej zadolžila, če se bo ponovilo ono, kar se je zgodilo v prejšnji vojni: če ji bodo Združene države kreditirale.

In tako si je izmislil Roosevelt ono "ognjegasno cev", o kateri smo včasih pisali. Pri sosedu gori in pamet zahteva, da mu posodimo cev, ki naj mu pomaga pogasiti požar. Če bo cev še porabna, ko nevarnosti ne bo več, jo bo vrnil; v nasprotnem slučaju jo bo pa popravil ali pa novo plačal. Za takšno posojanje vojnega materiala so se sedaj odločili Amerikanci. Ker so trezni računarji, je razumljivo, da tega niso storili zgolj iz ljubezni do Angležev in zgolj iz navdušenja za demokratski režim, marveč so realno računali s položajem, v katerem se nahajajo.

Varnost Združenih držav na Atlantiku je odvisna od angleškega vojnega brodogoja, ker Združene države nimajo doslej dovolj vojnih ladij, da bi mogle v slučaju potrebe braniti Pacifik pred japonsko nevarnostjo in Atlantik pred nemško in italijansko nevarnostjo, ki bi postala verjetno, če bi Velika Britanija bila poražena. Berlinskimi in rimskimi zagotovilom, da se totalitarna osovina briga samo za Evropo, Afriko in Azijo, kjer hoče ustvariti "nov red", in da niti v sanjah ne misli na to, da bi napadla Ameriko, v Washingtonu prav nič ne verja-

mejo, ker so že večkrat videli, koliko veljajo obljube, ki prihajajo iz ust totalitarnih vodij. V Washingtonu so prepričani, da se bodo morali boriti, če Anglija podleže. Zato je razumljivo, da so se odločili za to, da žrtvujejo sedaj nekoliko tisoč milijonov dolarjev v materialu in s tem ojačijo Veliko Britanijo, ter se tako najbrž izognejo potrebi poznejše vojne s totalitari, vojne, ki bi zahtevala ne le materialnih žrtev, in sicer v veliko večji meri, marveč tudi človeške žrtve.

Zato je gotovo, da bodo Združene države vpregle sedaj vse svoje sile, da bo pomoč Veliki Britaniji res izdatna in bo dosegla svoj namen: rešiti Združene države nevarnosti, da se ne bodo morale pozneje boriti na življenje in smrt s totalitarnimi zavojevalci. Ker je industrijska sila Združenih držav ogromna, najbrž prav nič ne pretiravajo tisti, ki računajo, da je novi ameriški zakon odločilen za izid sedanje vojne.

Materijal, ki je namenjen Veliki Britaniji, se bo izdeloval seveda v Ameriki in bo morala angleška vojna mornarica rešiti vprašanje njegovega prevažanja. Znano je, da je Hitler zagrozil, da se bo sedaj začela poostrena podmorska vojna proti angleški mornarici, vendar pa si Angleži v tem pogledu ne delajo prevelikih skrbi. Iz Združenih držav bodo dobili tudi posebne ladje, pripravne za lov na podmornice, in prepričani so tudi, da bodo končno morale v tem pogledu storiti nekaj tudi Združene države, če bi nemške podmornice le postale prenevarne.

Kaj pravijo v Berlinu in v Rimu

Reakcija totalitarne osovine na novi ameriški zakon se še ni jasno pokazala. Listi samo prepričujejo svoje bralce, da bo ameriška pomoč prišla prepozno, ker bo Anglijo kmalu zadel smrtni udarec. Kako se bo to zgodilo, tega nihče ne pove, marveč vsi nacistični in fašistični noyinarji samo ponavljajo Hitlerjeve besede, da so vse možnosti že v naprej skrbno preračunane in da nobena stvar ne bo mogla presenečiti Nemčije in Italije.

Bolj važno nego to pisanje totalitarne tiska utegne biti potovanje japonskega zunanjega ministra Matsukua v Berlin, Rim in, najbrž, tudi v Moskvo. Morda bosta skušala Hitler in Mussolini prepričati Japonce, da začnejo vojno proti Združenim državam. Za takšno odločitev bodo pa Japonci na vsak način hoteli dobiti prej varna zagotovila, da jih Rusi ne bodo napadli iz zaledja, ko se bodo oni tepli z Amerikanci. Hitler je danes v stanju, da lahko marsikaj obljubi Japonce v tem pogledu in da izvrši tudi primeren pritisk na Moskvo. V iskrenost prijateljstva med Rusi in Nemei menda nihče preveč ne verjame. Najbrž so Nemci prav tako prepričani, da bi jih Rusi napadli, če bi se za to pokazala ugodna prilika, kakor so v Moskvi prepričani, da bodo imeli še hude zapletljaje z Nemčijo, če bo zmagala. Ob vsaj dolgi meji od Baltika do Črnega morja stoji danes nemška vojska, ki je svoj položaj ojačila še z okupaci-

jo Bolgarije in vse obale Črnega morja med Rusijo in Turčijo. Zato mislimo, da more danes Hitler zagotoviti Japonce, da jih Rusi ne bodo napadli, če se zapletejo v vojno z Združenimi državami, ker bi v takšnem slučaju on vrjel svojo vojsko proti Rusom.

Mnogi mislijo, da so zadnji dogodki na Balkanu mnogo bolj uperjeni proti Rusiji nego proti Veliki Britaniji. Morda so ti dogodki v zvezi z nemškim načrtom, da se sproži vojna na Pacifiku in bi to bila reakcija na ameriško pomoč Veliki Britaniji. Evropska vojna bi se tako spremenila v svetovno vojno.

Razvoj dogodkov na Balkanu

Z Balkana prihajajo najbolj nasprotujoče si vesti. V istem hipu, ko v enem večerniku bereš "Jugoslavija se je uklonila", vidiš pri sosedu, ki ima drug večernik v rokah, čez celo stran debelo tiskano vest "Jugoslavija se bo branila". V istem listu bereš, da Angleži izkr-

Cincar-Marković, jugosl. zunanji minister

cujejo čete v Pireju in Solunu, in da bodo Grki morali sprejeti nemške zahteve, ker ne morejo računati na angleško pomoč. To je takozvana živčna vojna, katere namen je zbegati ljudi, jim vzeti razsodnost in jih s tem prisiliti, da naredijo neumnosti.

V Bolgariji so se Nemci že dobro utaborili. Zbrali so mnogo čet, vojnega materiala in letal. Ljudem, ki v Berlinu začudeni vprašujejo funkcionarje zunanjega ministrstva, zakaj nemška vojska še ni napadla Grčije, ali pa zakaj Nemci še niso poslali nobenega ultimatumu v Ateni, odgovarjajo predstavniki nacizma, da Italija noče nemške pomoči in da je taka pomoč nepotrebna, ker bodo Italijani sami obračunali z Grki. Čemu so torej Nemci zasedli Bolgarijo? Ali samo zato, da napadejo Angleže, če bi začeli izkrevati vojsko na Balkanu? Ali pa tudi zato, da dražijo Ruse?

Te dni največ pišejo listi o Jugoslaviji. Razlagajo, da je sedaj pod najhujšim pritiskom nemške diplomacije, ki bi jo rada vpregla v osovino. O tem, kaj bo Jugoslavija storila, se širijo najrazličnejša ugibanja, ki jih lahko vsak čita v dnevnikih. Resnični položaj, v katerem se Jugoslavija nahaja, je ta le: Vlada želi ohraniti nevtralnost in to iz tehtnih razlogov, ki smo jih že velikokrat našli. Država pa je skoro popolnoma obkoljena od totalitarnih sil, ki jih nevtralnost Jugoslavije nič ne navdušuje in so sedaj,

kakor vse kaže, začele izvajati diplomatski pritisk na beograjsko vlado, da bi podpisala totalitarni pakt.

Kaj naj Jugoslavija stori? Nobe- neg dvoma ni, da je narod vse prej nego totalitarno razpoložen, in da bi tako našemu čuvstvom kakor tudi slavni prošlosti srbskega dela Jugoslavije najbolj bilo ustrezno, če bi vlada rekla Berlinu: Ne, go-

Dragiša Cvetković, predsednik vlade

spodje. Mi ostanemo nevtralni in smo pripravljene našo nevtralnost braniti, če bo treba. Jasno pa je tudi, da bi obramba nevtralnosti mogla biti uspešna le, če Jugoslavija ne ostane osamljena in obkoljena v totalitarnem morju. Zato mislimo, da je bodoče zadržanje beograjske vlade v tej stvari odvisno od nadaljnega razvoja dogodkov na Balkanu. Če bi ti dogodki pokazali možnost, da Jugoslavija ne ostane obkoljena, je že v naprej gotovo, kako bo naša država odgovorila na totalitarno pritiskanje.

Španija noče v vojno

Vesti iz raznih virov zagotavljajo, da so Nemci zahtevali od Španije, naj dovoli prehod nemški vojski in letalstvu skozi Španijo v Maroko, kar bi jim omogočilo da zaprejo Gibraltar in da v Libiji napadejo vojsko generala Wavella. Španija pa je to zahtevo odbila in je Franco celo odpoklical poslanika v Berlinu, ki se je menda na lastno roko razgovarjal z Ribbentropom glede izvedbe tega načrta. Španija ni hotela v vojno tedaj, ko je bila Francija poražena, in je še manj pripravljena to storiti sedaj, ko so se Združene države tako odločno postavile na stran Velike Britanije.

Lakota grozi Franciji

Francija preživlja težke čase in po izjavah njenih najvišjih predstavnikov ji letošnjo zimo grozi lakota. Nemci so po kapitulaciji francoske vojske pobrali vse, kar so mogli, polja so bila radi vojne zane-marjena ali celo opustošena in pridelek žita bo zelo slab. Ker izvaja Velika Britanija blokado proti vsem državam, ki so pod kontrolo Nemčije, Francija ne more dovažati živil iz Amerike. Admiral Darlan je o tej stvari govoril pretekle dni z novinarji in je vrgel v svet bombo, da bo francoska vojna mornarica stopila v akcijo z namenom, da razbije blokado, če Angleži ne bodo popustili.

Krojačnica

Izdelujem obleke po najnovejši modi. — Cene zmerne.

Rojakom se priporoča

Peter Capuder

AYACUCHO 975, U. T. 41-9718
Buenos Aires

Trgovina čevljev
BELTRAM

Vsakovrstna izbira čevljev
in copat.

Dto. Alvarez 2288 — Paternal
Buenos Aires

ČAKOVSKA RAZSTAVA ZAKLJUČENA

V nedeljo 9. t. m. je bila v La Rural, v Palermu, zaključena I. chacovska umetniška razstava v Buenos Airesu.

Za razstavo je bilo izredno veliko zanimanje, saj jo je obiskalo čez en milijon in štiristo ljudi.

Kakor je znano, je na tej razstavi razložil svoje delo tudi naš jugoslovanski rojak Franc Kambič, doma iz Metlike na Dolenjskem.

Njegovo delo, "Obiranje bombaža v Chacu", izdelano iz raznobarvnega chacovskega lesu, je vzbujalo splošno pozornost obiskovalcev.

Ob zaključitvi te razstave tovarišu Kambiču ponovno čestitamo ter želimo, da se pokaže s svojim delom tudi na prihodnji razstavi, ki bo v Buenos Airesu.

O Kambičevem umetniškem delu smo pred kratkim obširneje že poročali Slovenskem listu ter prinesli tudi sliko tega dela.

Pripomnimo, da si je ravno radi izložbe dela rojaka, ogledalo razstavo tudi mnogo naših ljudi in to na pobudo Slovenskega lista, ki je našim izseljencem priporočal, da si razstavo ogledajo.

NOVA MINISTRA

Radi ostavke, ki sta jo podala pred meseci zunanji minister dr. Roca in finančni minister dr. Pinedo, sta bila v sredo imenovana nova ministra. Finančno ministrstvo je prevzel dr. Carlos Alberto Acevedo, zunanje pa dr. Ruiz Guinazú.

S to dopolnitvijo je rešena ministrska kriza, ki je trajala več mesecev.

PRIJETI DELAVSKI VODITELJI

V dneh 5. in 6. t. m. je bilo prijetih nekaj delavskih voditeljev. Ta aretacija pa je prišla pred razpravo v poslanski zbornici ter so nekateri poslanci zahtevali pojasnila. V pojasnilo so dobili ti apelanti odgovor, da se je šlo za komunistično gibanje.

GROZNA NESREČA

V nedeljo popoldne se je dogodila na višini km 54 na La Plato, ulica Centenario Uruguayo, med postajama Monte Chingolom in Avellanedo, okraj Lanús, huda nesreča, pri kateri je šest oseb izgubilo življenje, drugi pa so bili ranjeni, med temi nekateri prav nevarno.

Kakor je že navada, da so izletniki razposajeni, ko gredo na izlet ali z izleta, v katero razposajenost ali korajžo potegnejo še šoferja, tako je bilo tudi v tem slučaju.

V nedeljo popoldne torej se je na kamijonu, katerega je vodil Rosario Amenta peljalo 11 oseb, da v zračni naravi prežive nedeljski popoldan. Približno v istem času, ko je vozil kamijon čez tračnice, je z veliko naglico privozil tudi vlak provincijalne železnice ter zadel z vso silo v kamijon. Sunek je bil tako silen, da je kamijon raztrgal na več kosov. Nekateri dele je vlak vlekel več deset metrov dalje. Ko je vlakovodja Adolfo Núñez vlak ustavil ter hitel s sprevoznikom Pedrom Silveiro in drugimi potniki na kraj trčenja, nudila se jim je grozna slika: razmesarjena trupla. Nekateri so bili že mrtvi, nekateri so bili v zadnjih zdihih, drugi pa so vpili v groznih bolečinah. Tam je tedaj umrlo pet oseb, José Amenta pa je umrl pozneje v bolnišnici Rawson. Tako, da je ta nesreča zahtevala šest človeških žrtev. Ranjenih pa je bilo pet oseb, med temi vsi težko, razen 10 letnega Luisa Fresca, ki je ostal

ZOBOZDRAVNIKA

DRA. SAMOILOVIC

de Falicov in

DR. FELIKS FALICOV

Sprejemata od 10 do 12 in od

15—20 ure.

DONATO ALVAREZ 2181

U. T. 59 - 1723

Argentinske Vesti

skoro nepoškodovan, ter se nahaja doma pri starših, dočim se drugi zdravijo v bolnišnici Fiorito in Rawsonu.

Kakor poročajo so vsi že izven nevarnosti.

DOMAČE VESTI

ROJAKINJA V BOLNIŠNICI

Naša mlada rojkinja Emica Brankovič, doma iz Dornberga pri Gorici je morala nemudoma v bolnišnico.

Dasi ima Emica komaj 15 let, pa je že morala pod ostri nož.

V torek 18. februarja podnevi ni čutila nobenih bolečin ter je opravljala svoje hišno delo brez najmanjše ovire. Tudi jedla je s slastjo. Na večer pa je začela tožiti, da jo boli želodec in kmalu nato tudi trebuh. Obenem je začela tudi bljuvati. Vse to je postajalo vedno huje in huje, ter ni kazalo drugega, kakor jo spraviti takoj v bolnišnico. Prepeljana je bila tedaj nemudoma v bolnišnico Devoto. Zdravniki, ki so bili takoj pri roki, so jo preiskali in ugotovili, da je nujna potreba izvršiti operacijo na slepiču. V slednjosti, so se podali takoj na delo in rojkinja je bila še tisto uro operirana.

Dasi je bila zadeva že zelo kočljiva, se je vendar operacija srečno izvršila.

Bolnica je torej operacijo sicer srečno prestala ter se ji polegoma zdravje vrača, vendar mora še nekaj časa ostati v bolnišnici, da zdravniki takoj preprečijo, če bi imele nastopiti kake komplikacije.

Upajmo, da se njeno zdravstveno stanje ne bo poslabšalo, ampak se boljšalo v tisti smeri kakor do sedaj, ter se bo zamogla v kratkem vrniti popolnoma zdrava k svojim žalostnim staršem.

ŠTORKLJA

Po dolgem času je vendar prispeła štorklja. Tokrat je obiskala rojaka Ivana Planinšek v Villi Lynch ter prinesla njegovi ženi Mariji, roj. Marušič, doma iz Opatjega sela na Krasu zdravo in močno punčko.

Mati in otrok sta pri najboljšem zdravju.

Srečnim staršem čestitamo!

Krojačnica 'Gorica'

Franc Leban

WARNES 2191 Bs. Aires
Nasproti postaje La Paternal

Veliki zavod

"RAMOS MEJIA"

Venerreas

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi.

Popolno moderno zdravljenje.

SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914)

KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki.

ZLATO ŽILO: zdravimo brez brez operacije in bolečin.

SPOLNA SIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Cicarelliju.

ŽIVENE BOLEZNI: Nevrastenija, izguba spomina in sibičnost.

REVMATIZEM: kila, nadua, gota. Sibičnost srca, zdravimo po modernem nemškem načinu.

PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča.

GREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka.

GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin.

POPOLNO OZDRAVLJENJE \$ 30.—

PLAČEVANJE PO \$ 5.— NA TEDEN

Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edini te vrste v Argentini. — Lečenj zajamčeno. — Ugodno tedensko in plačevanje.

OD 9—12 OB NEDELJAH OD 8—12

Rivadavia 3070

PLAZA ONCE

Lahkovernost, praznoverje in vedeževanje

Večkrat naletimo na tega ali onega rojaka, ko razpravlja o raznih številkah, o katerih je sanjal, ter leta potem po mestu za loterijskimi srečkami in, ako iztakne srečko z zaželjeno številko, živi potem nekaj dni v prepričanju, da bo zadel "la grande". Ko pa pri žrebanju ne "pridejo ven" zaželjene "numare", začne tak človek stikati se za drugimi številkami; on je namreč sanjal prav, tako pravi, ni pa dostavil dneva in meseca, v katerem je sanjal, let svoje starosti, ali drugih oseb, itd. Jasno je pri tem, da bi se dalo iz vseh tistih števil, ki jih ima tak človek v mislih, sestaviti ne eno "la grande", ampak prav dolgo vrsto, toda, na žalost, seveda šele potem, ko so že bile izžrebane. Če mi med smehom ubeži tudi kakšna opazka o praznovernosti, tedaj vzroji tak človek: Kaj, on da je praznoveren?, on, ki sploh nič ne verjame, prav nič? — Sanje, številke — to je pa nekaj drugega! On je to izkusil, že večkrat bi bil skoro zadel, le upošteval ni te ali druge številke, ali pa ni pravilno tolmačil svojih sanj. Na "kinjelo" pa je že dobil, škoda le, da ni stavil večjega zneska.

Pa saj je že vsakdo slišal takšne pogovore!

O tem je sicer že marsikdo tudi pisal in meni bi niti na misel ne prišlo, da bi ponavljal to, kar sem že čital, ako bi ne slišal še o drugem praznoverju zadnje čase. So to namreč ona "prerokovanja", ki so jih listi in revije polni ter jih je priobčil tudi "Slov. list". Slišal sem rojaka, ki je z navdušenjem govoril o prerokovanju in bil docela prepričan, da se bo zgodilo vse tako, kakor je zapisano; drugi rojak se je pa razhudil, ker po njegovih mislih takšni spisi ne spadajo v list. Vzel je pa tudi ta preveč resno to zadevo.

Vsa "prerokovanja" so navadno tako dvoumno sestavljena, da se mora nekaj uresničiti, če ne prej, pa pozneje, in če se ne bo v tej, se bo mogoče uresničilo v bodoči vojni, saj v zgodovini so vedno spremembe. In, kar je treba še tu pripomniti, v vseh vojnah so stikali za ljudmi, ki so imeli kakšne vizije ali se kaj prerokovali. To delajo tudi danes in jim tudi kakšnih prerokovanj ni težko izslediti, ker so po o prerokovanjih. Pa razsodni ljudje na deželi že vedo, da imajo takvemu svetu nabirali narodno in drugo blago, med katerim bo mogoče najti kaj takega, kar bi se prilično ujemalo s sedanji vojnimi razmerami. Ko se tako pisano ali ustno izročilo primerno preuredi, dobimo pravo in resnično "prerokovanje", in ljudje so prepričani, da je oseba, ki je živela pred 100, 200, ali več leti, videla v svojih vizijah pravo in resnično sliko sedanjih razmer na svetu. Bo že mogoče res, da imajo nekateri bolehnih ljudi tudi kakšne vizije, a ti prividi bolehnih ljudi pač ne morejo vplivati na razvoj zgodovine. Pripomniti treba še, da se v vsaki vojni širi praznoverje mnogo bolj kakor v mirni dobi; ljudje verjamejo vsem mogočim neverjetnostim in lahkomišlostim, medtem ko so za verodostojna poročila bolj brezbrizni. To je bilo

opaziti že v prejšnji vojni.

Končno pripomnim še, da so ljudje po mestih mnogo bolj dovzetni za "prerokovanja", kakor preprosti ljudje na deželi. Spominjam se, da sem našel v Trstu več praznoverja, kakor na Krasu, kjer sem doma, dasi je bilo tudi tam precej vraž, posebno med ženskami. Manj je bilo pa vedeževalk, in če bi ne bilo cigank, bi najbrž ne vedeli mnogo šne "prerokinje" dovolj spretnosti v opazovanju in navadno že na obrazu čitajo, kaj treba tej ali oni osebi "prerokovati"; ker so precej izvežbane v svoji "stroki", iztaknejo marsikatero tajnost, ki jim potem dobro služi pri napovedovanju "sreče".

Pa saj ste mogoče že čitali v lepi Jurčičevi povesti "Cvet in sad" o Neži Rožmarinki, (že po imenu lahko sklepamo, kakšen stvor ženske je mislil Jurčič), kako je ta stikala za osebnimi podatki ter hotela uveljaviti svoje "znanje" tudi pri gosposkih ljudeh, in kako jo je sicer kratkomisleči kmet Šepec ukanil. Ko je namreč Šepec napenjal lesene obročje, je vprašal ravnokar došlo Rožmarinko, če ve, kaj on misli, in ko mu je ona zatrjevala, da prav vse ve, kar on misli, je iz primerne daljave izpustil konec močno napete obroča, kateri je lopnil Nežo po zobeh ter dodal: "Saj si vedela, kaj mislim!"

Pa dovolj o vedeževanju in prerokovanju, v katero so mogoče nekatere ženske doma tudi verjele, a bolj razsodni so bili za vse to brezbrizni. Tu, v Ameriki, se pa tudi moški radi vdajajo praznoverju — kakor moramo sklepati po sanjah, ki se spreminjajo v loterijske številke, po navdušenem "požiranju" Nostradamusovih in drugih "prerokovanj" ter podobnih pojavih.

I. P.

OBJAVE POSLANIŠTVA

Avda. de Mayo 1370/III.
U. T. 37 - 4551

Kr. jugoslovansko poslaništvo išče ter poziva, da se mu javijo sledeči izseljenci:

Levajić R. Rade iz Petrovgrada. Do leta 1937 se je javljal iz mesta Tres Sargentos F.C.C.G.B.A.

Božić Ivan iz Podturna. Njegov zadnji znan naslov je bil do 1939 leta: Pinzón 107, Bs. Aires.

Vučić Marko iz Oklaja, srez Knin. Leta 1924 se je nahajal v Montevideu, a leta 1928 pa se je preselil v Buenos Aires, Argentina.

Vlahov Ante iz Pirovca. Leta 1939 se je javljal iz mesta 25 de Mayo F.C.S.

Kordić Tomo iz Bedeniškega, kotar Bjelovar, star 53 let. Odsel je v Argentino 1928 leta. Pri odhodu je govoril, da bo delal v Buenos Airesu. Javil se je svojeje edino s parnika, s katerim se je vozil, potem pa ni bilo več slišati o njem.

Gjikanović Rado. Imel je najprvo čakro v mestu Machagay, pozneje v Villa Angela — Chaco.

Domazet Vid iz Djakovca. Leta 1928 se je javil iz Buenos Airesa z naslova: San Martín 606. (Agencija Missler).

Ivanec Miro iz sela Ugljane. Pred 8 leti, ko se je zadnjikrat zglasil, je bil zaposlen kot mornar na ladji tukajšnje pomorske družbe Mihanović.

Grbavac Jozo iz sela Pavlova, občina Veliki Grdjavac, srez Grubišno polje. Do leta 1932 se je javljal iz Buenos Airesa.

Kasorle Perez Merčadu iz Skoplja.

Škoda Alojz iz Drnova štev. 44, občina Leskovec pri Krškem na Dolenjskem.

Slov. Babica

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

Diplomirana na Univerzi v Pragi in v Buenos Airesu

Ordinira od 9 zjutri, do 9 zvečer

LIMA 1217 — BUENOS AIRES

U. T. 23 - Buen Orden 3389

Vesti iz organizacij

Vsi na "bendimo"

Letos se pritožujejo naši vinogradniki in pravijo, da bodo imeli slabo letino, ker je trte napala "peronospera". E, zakaj pa niso škropili, pa bi se to ne dogodilo. Mi pa smo večkrat to storili in tudi žveplali smo, zato pa tudi imamo trte z lepimi zelenimi listi in popolnoma zdravo grozdje. Le pridite pogledat in prepričali se boste.

V nedeljo 16. marca popoldne bomo namreč imeli v "Slovenskem domu", ulica Gral. César Díaz 1657, trgatve, na katero vabimo vse rojake. Društveni latnik je nabito poln najlepšega in najboljšega grozdja, zato boste imeli vsi dovolj dela.

Torej le vsi v nedeljo na "bendimo". Slovenskega doma!

Prireditve "Slovenskega doma"

V nedeljo 16. MARCA bo domača zabava s trgatvijo.

V nedeljo 30. marca se bo vršil v društvenih prostorih, ulica Gral. César Díaz 1657, redni občni zbor.

Na Belo nedeljo 20. aprila velika prireditve v dvorani XX. Setiembre, ulica Alsina 2832.

Občni zbor "Slovenskega doma"

V nedeljo, dne 30. marca ob 5 uri popoldne se bo vršil v društvenih prostorih, ulica Gral. César Díaz 1657, redni občni zbor "Slovenskega doma".

Dnevni red:

1. Otvoritev občnega zbora.
 2. Poročilo tajnika, blagajnika in drugih funkcionarjev.
 3. Volitev novega odbora.
 4. Slučajnosti.
- Člani in članice udeležite se gotovo občnega zbora.

Odbor.

IZ ROSARIA

REDNI OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA DELAVSKEGA

DRUŠTVA "TRIGLAV"

Dne 16. marca t. l. ob 15 uri se bo vršil 11. redni Občni zbor Slov. delavskega društva "Triglav", v svojih lastnih društvenih prostorih ul. Gral. Mitre 3924.

Dolžnost vseh članov in članic je, da se tega občnega zbora zagotovo udeležijo. Vabljeni ste pa tudi vsi ostali slovenski rojaki.

Upamo, da se bodo občnega zbora udeležili vsi naši rojaki in rojakinje ter da bomo vsi, poskrbeli za napredek edinega slovenskega društva v Rosariu in mu dali novih svežih moči. Naše geslo naj bo v slogi je moč! Torej na svidenje v nedeljo, dne 16. marca na 11. občnem zboru, ki se bo vršil s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev in nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo revizorjev.
5. Poročilo gospodarja.
6. Volitev novega predsednika.
7. Volitev novega odbora.
8. Slučajnosti.

O d b o r.

HIMEN

Poročil se je v soboto 1. t. m. naš rojak, zvesti član S. D. D. "Triglav", Trošt Ciril iz Podbrega pri Sv. Vidu nad Vipavo.

Novoporočencu želimo mnogo sreče in zdravja v novem stanu!

OBČNI ZBOR JUGOSLOVANSKEGA DRUŠTVA "SAMOPOMOČ SLOVENCEV"

V nedeljo 23. februarja se je vršil III. redni občni zbor Jug. društva "Samopomoč Slovencev" v Buenos Airesu.

Zbralo se je nad 50 članov in članic v prostorih hiše št. 5085 ulice Osorio, na Paternalu.

Ob 3 uri popoldne je društveni predsednik tov. A. Sterle otvoril

občni zbor. Nato je sledilo čitanje zapisnika, katerega je čital tajnik tov. Anton Podlogar. Zatem je poročal blagajnik tov. Anton Hace o stanju društvene blagajne. Kakor določajo društvena pravila za bolezen in operacijo, se je izplačalo 240 pesov. Nato sta preglednika računov G. Mlakar in Anton Ules potrdila, da je društvena blagajna v redu.

Člani so bili z delovanjem dosedanjega odbora popolnoma zadovoljni. Sledile so volitve novega odbora in sicer tajno. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči:

Predsednik Alojz Sterle, podpredsednik Josip Remec, tajnik Franc Petrovčič, podtajnik Josip Mlakar, blagajnik Anton Hace, podblagajnik Franc Kukavič. Odborniki: Peter Mudronič, Mihael Zupančič in Josip Zupančič. Pregledniki računov: Ivan Planinšek, Anton Žnidaršič, Feliks Zupančič. Nadzorni svet: Anton Podlogar, Jakob Truden, Leopold Kuhar. Veselični odsek: Alojz Ferkul, Vinko Truden, Anton Grebenc, Anton Ules.

Predsednik Alojz Sterle se je zahvalil za zanimanje za društvo in veliko udeležbo, ter s pozivom, da se člani še bolj oklenejo društva, zaključil občni zbor.

Prejšnji tajnik Anton Podlogar je bil ponovno predlagan za tajnika, kateri je vršil tajniške posle od ustanovitve društva do tega leta, kar pa je bil primoran odkloniti radi prevelike zaposlenosti. Odbor se mu te potome zahvaljuje, ker je vršil svoje delo res v dobrobit društva in z najboljšo voljo.

Franc Petrovčič, tajnik.

Stari borci za Jugoslavijo zopet na delu

Tukajšnji jugoslovanski izseljenci, dasi so polni skrbi za svoj obstanek, jih vendar tudi skrbi obstoj in svoboda naše domovine Jugoslavije.

Radi dogodkov zadnjih dni, ko se gre, da pade Jugoslavija pod vazalstvo, so stopili zopet stari borci "Jadrana" in "Narodne Obrane" na noge. Sklicali so za nedeljo 9. t. m. sestanek v "Jugoslovanski klub", na katerem se je sklenilo, da se povabi za NEDELJO 16. T. M. OB 5 URI POPOLDNE V "JUGOSLOVANSKI KLUB", ulica STGO. DEL ESTERO 629, vsa jugoslovanska

VELIKONOČNA DENARNA NAKAZILA V JUGOSLAVIJO s zračno pošto in pod najboljšimi pogoji boste obavili edino pri nas

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

Na Vašo razpolago imamo v naši hranilnici krasen "SPAROVČEK" Zahtevajte pojasnila.

BANCO HOLANDES UNIDO
SUCURSAL BUENOS AIRES
Caja Central: 19 de Mayo 81
Agencia N.º 1: Corrientes 1900 • Agencia N.º 2: Cabildo 2427/50
DIRECCION GENERAL: CURACAO (AMERICA CENTRAL)

društva ter posamezne člane naše kolonije na ponovni sestanek, kar se prvokrat radi naglice ni moglo storiti.

Na sestanku se bo razpravljalo o smernicah, ki naj bi jih poduzeli jugoslovanski izseljenci z ozirom na mednarodni položaj in našo domovino.

Na sestanku 9. marca je bil tudi sestavljen in odposlan knezu namestniku Pavlu sledeči brzojav:

Knezu Namestniku Pavlu

Beograd.

S sestanka jugoslovanskih izseljencev, obdržanega v Buenos Airesu prosimo Vaše Visočanstvo, da vstaja v obrani nacionalne časti, narodnih interesov in državnih mej Jugoslavije. Jugoslovanski izseljenci, kateri so doprinesli velikih moralnih

Knez-namestnik Pavle

in materijalnih žrtev za stvarjenje Jugoslavije, pripravljani so doprinesiti še novih žrtev v obrambo njene suverenosti, ostajajoči verni tradicijam naših slavni prednikov, našemu kralju in narodu, držec se poslednje oporoke Kralja Zedinitelja: "Čuvajte Jugoslavijo!"

Slovenska restavracija

ima vedno na razpolago svežo in dobro hrano, najboljša vina ter vedno sveže pivo.

Gostje imajo na razpolago tudi lepo urejeno ZIMSKO in

LETNO KEGLJIŠČE.

MARIJA SANCIN

JORGE NEWBERRY 3372

KADAR IŠČETE SLUŽBEE

obrinite se na rojakinjo

Berto Cernič

DORREGO 1583 — Gs. Aires
U. T. 54 - 3588

Poziv

Odbor "Slovenskega doma" pozivlja svoje članstvo, da opravi svojo dolžnost pri blagajniku.

Bliza se namreč občni zbor, pa je treba radi tega zadevo urediti. Kdor ne bo do občnega zbora v redu s članarino, ta ne bo imel pravice glasovati, niti ne bo mogel biti voljen v odbor.

Prva slovenska radio-tehnična delavnica

Naznanjam cenj. rojakom, da se nahajam s svojo radio-tehnično delavnico v ulici MAURE 3571 — U. T. 54-4650 (prej Andrés Arguibel 1468), kjer sem na razpolago cenj. klienteli.

Konstrukcija prvovrstnih aparatov lastne znamke "Iliria"

J. KREBELJ

Aleksander Štoka

STAVBENO TEHNIŠKO PODJETJE

Se priporoča našim rojakom.

ALVAREZ THOMAS 1035

U. T. 54 - 2756

Buenos Aires

Slovenski stavbenik

Za načrte, betonske preračune in Firmo,

obrinite se do tehničnega konstruktorja

FRANCA KLANJSEK
Marcos Sastre 4363

Villa Devoto U. T. 50 - 0277

FOTOGRAFIJA "LA MODERNA"

VELIK POPUST PRI FOTOGRAFIRANJU

Ne pozabite

FOTO "LA MODERNA"

S. SASLAVSKY
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 - Bs. Aires

TRGATEV v Slovenskem Domu

V NEDELJO, 16. MARCA, ob 4 uri in pol popoldne, se bo vršila v prostorih "SLOVENSKEGA DOMA", ulica GRAL. CESAR DIAZ 1657 (tri kvadre od Avenide San Martin) na Paternalu

DOMAČA ZABAVA S TRGATVIJO GROZDJA

Ves društveni vinograd bo obložen s sladkim grozdom najboljših vrst. Vsak udeleženec si ga bo zamogel trgati, toda paziti bo moral, da ga ne bo zapazilo bistro oko moža postave. Če ga bo ta mož zapazil, tedaj ga bo zagrabil in tiral pred sodnika. Opomnimo, da je ta sodnik zelo strog in ne pozna usmiljenja, tudi ne priznava olajševalnih okolnosti. Torej glejte, da boste previdno postopali pri trganju.

Če pa bo kdo od tatov in tatic imel to smolo, da jih bodo čuječi policaji največkrat zasačili, bodo pa zato dobili od posebne komisije bogato nagrado.

Zato le s korajžo po grozdju!

Igral bo Slovenski orkester

Na svidenje tedaj na TRGATVI v NEDELJO 16. MARCA!

Slovinci doma in po svetu

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

Ivan Hribar, častni doktor prava

Senat univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani je 24. jan. soglasno potrdil sklep fakultetnega sveta pravne fakultete, da se podeli g. Ivanu Hribarju, bivšemu ljubljanskemu županu, izrednemu poslaniku in pooblaščenemu ministru ter pokrajinskemu namestniku častni doktorat prava za izredne zasluge, ki si jih je pridobil za ustanovitev ljubljanske univerze. Slavnostna promocija bo prihodnji mesec.

15. februarja t. l. ob 11 dopoldne je bil na slovenski univerzi promoviran za častnega doktorja prava minister v pokoju Ivan Hribar, bivši kraljevi namestnik in senator. Visoko odlikovanje si je Ivan Hribar povsem zaslužil, ker ima zasluge za našo slovensko univerzo. Imel je za njo vedno veliko skrb in ji stal vedno ob strani. Svečani promociji so prisostvovali številni predstavniki našega javnega življenja. V slavnostni dvorani so se zbrali: ban dr. Marko Natlačen, škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman, župan dr. Jure Adlešič z gospo, zastopnik divizionarja, predsednik Akademije

znanosti in umetnosti prof. dr. Nahtigal in generalni tajnik prof. dr. Krek. Akademik F. S. Finžgar. Dalje so prišli vsi dekani in profesorji vseh fakultet, bivši bani in ministri, predstavniki stanskih zbornic, umetnostnih in znanstvenih društev, znanstveniki in politiki, zastopniki tiska in predstavniki akademskih organizacij. Kmalu so stopili v dvorano z visokimi odlikovanji na prsih promovend minister Ivan Hribar, rektor univerze dr. Slavič z rektorskimi insignijami, dekan pravne fakultete, Akademik dr. Pitamic ter promotor Akademik prof. dr. Polec. Akademski pevski zbor je potem zapel lepo zdravico, nakar je spregovoril rektor prof. dr. Slavič. V svojem govoru je utemeljil, zakaj je naša univerza podelila častni doktorat Ivanu Hribarju in opisal zasluge Ivana Hribarja za našo univerzo. Nato je svečano opravil promotorski akt ter g. Ivana Hribarja imenoval za častnega doktorja prava. Odlikovanec se je ginjen zahvalil za visoko čast v posebnem nagovoru. Potem se je zahvalil akademskemu senatu za čast, ki mu jo je podelil. Pevski zbor je zaključil lepo slovesnost s staro budnico "Od Urala do Triglava". Rektor, dekani in prisotni so nato čestitali novemu častnemu doktorju, ki se je za čestitke prijazno zahvaljeval.

Kipar Meštrovič kupil dvorec v Splitu

Znani hrvaški kipar Ivan Meštrovič, ki je po svojih delih znan tudi izven domovine, si je kupil v Splitu

namestil vse svoje kipe in podobna dela verskega značaja. V drugih prostorih obnovljenega dvorca pa

Slikoviti Split v Dalmaciji

napol porušen dvorec neke stare plemiške družine in ga preuredil v tistem slogu, kakršen je bil pred nekaj stoletji. Sredi dvorišča tega dvorca je postavil cerkev in vanjo

bo razpostavil ostala svoja umetniška dela v bronu in kamnu. Meštrovič ima v neposredni bližini novega dvorca tudi večjo hišo, v kateri prebiva tedaj, kadar se mudi v Splitu.

Nov dom Jadranske straže

Nov dom Jadranske straže na Je V Zagrebu je v januarju zboroval mestni odbor Jadranske straže. Sklenili so čim bolj podpreti oblast-

ni odbor, ki želi na Jelsi zgraditi nov dom Jadranske straže. Mestni odbor bo prispeval 150.000 din. Za predsednika je bil že četrtič izvoljen inž. Teodor Košiček, ki je v svojem govoru naglasil, da morajo vsi Hrvati, Srbi in Slovenci složno delovati za cilje Jadranske straže, saj je morje za vse tri enako važno.

Lan in konoplja

Velik načrt za razširitev sadnje konoplje je pripravilo kmetijsko ministrstvo. Zagotovilo si je potreben kredit, s katerim bodo postavili 26 čistilnic in terilnic za konopljo in 6 lanarn. Današnji časi so kot nalašč primerni za to, da se spet v večji meri začneta sejati konoplja in lan kajti njuna vlakna so za mnoge reči uporabna. Perilo iz teh vlaken je trpežno, toda zadnja desetletja je industrijsko blago popolnoma izrinilo iz vasi domače platno in druge izdelke iz konoplje in lana. Najnovejše iznajdbe, s katerimi se dajo ta vlakna poplemeniti, pa omogočajo, da se vlakna primešajo tudi bombažu. Konoplja iz naše države je imela dobre odjemalce v tujini, posebno na Angleškem. Predlansko leto je dobila naša država za konopljo okrog 320 milijonov dinarjev in sicer v devizah. Zato bo sedaj kmetijsko ministrstvo skušalo doma razširiti to kulturo in bo terilnice konoplje postavilo poglavito v ozemlju južno od Save in Donave, kajti severneje od tod je gojitev precej razvita.

POPIS ŽITA IN MOKE PO VSEJ JUGOSLAVIJI

Vse zaloge žita, koruze in vseh vrst moke je vlada dala popisati v vsej državi. Doslej so popisovali zaloge ali pa so morali pridelovalci prijavljati pridelke žita le v krajih, ki so bili označeni kot žitrodni in so bili v vladnih odredbah imenoma navedeni. Da bi se pa živila pravilno razdelila po vsej državi, se je pokazalo za potrebno, da se popišejo zaloge tudi v pasivnih krajih, kajti mnogokje so ljudje, ki pridelujejo mnogo žita, pa niso obvezni odvisne količine prijaviti oziroma ponuditi "Prizadu" v prisilni odkup.

OKREVALIŠČE ZA PODČASTNIKE V GORSKEM KOTARU

Poveljstvo jugoslovanske vojne mornarice je začelo pred dvema letoma graditi posebno moderno okrevališče za naše mornariške podčastnike nad Skradom v Gorskem Kotaru. Ta dom so že dogradili in v notranjosti uredili ter so vanj že prišli prvi gostje. Letos pa misli poveljstvo zgraditi v bližini tudi okrevališče za mornariške častnike.

Angleži o junaštvu jugoslovanskega naroda

V londonskem radiu je 18. januarja t. l. govoril diplomatski komentator Cyrill Lackin o obrambi vseh treh jugoslovanskih narodov ter o njihovih vojaških vrlinah. Med drugim je dejal: "Jugoslovani so resnično najboljši vojaki v Evropi."

General Pešić

Vsi se zavedajo nevarnosti, v katero bi prišli, če bi si nakopali to odlično državo borcev za sovražnika, zato tudi nihče ne sili in ne drega vanjo s prenačnimi in trdimi vzpodbudami."

Znani angleški desničar Garwin

Naša hrabra vojska je pripravljena

pa je dejal: "Jugoslovani, to se pravi narod Srbov, Hrvatov in Slovencev, so znani po svojem zgodovinskem junaštvu in po svoji ljubezni do rodne zemlje. Zgodovina dokazuje, da so vselej smatrali vsako zahtevo po njihovi zemlji za neoprostljivo žalitev in ponižanje, ki se ga ne sme sprejeti za nobeno ceno. Jugoslovani spadajo v prvo vrsto najbojevitejših in najodločnejših narodov na svetu. To so tudi v preteklosti in posebno v pretekli svetovni vojni dokazali, zlasti Srbi. Ljudstvo je nadvse svobodoljubno, vojska je pa prežeta z istim duhom".

Nakažite že sedaj Vaše dinarje in lire za Velikonočne praznike

Posljite Vaš denar v Jugoslavijo in Italijo potom Zrakoplova. Način nakazovanja denarja potom zrakoplova je eden od najbržih. Izkoristite ga čimprej, da ne bo kasno. Nakazana vsota bo hitro uročena Vaši obitelji v gotovem denarju, a Vam bomo kasneje dostavili odgovarjajočo povratno priznanico. Posetite še danes naš

JUGOSLOVANSKI ODDELEK

v katerem boste vljudno in hitro postreženi v Vašem jeziku.

Naš način nakazovanja je hiter, varen in ugoden. Izkoristite ga vedno!

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 — Bm 6. MITRE 562
Alsina 999 — Pueyrredón 175 — Bdo. de Irigoyen 1578
Avda. Gral. Mitre 301 (Avellaneda), Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

KLINIKA ZA VSE BOLEZNI

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost. razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni Dr. A. AZAGUIRRE.

Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obistih, jetrah, želodcu, živčevju, glavobol in revmatizem.

Ženske bolezni.

Analizacije krvi, vode itd. so izvršene po Profesorju Narodne Univerze v Buenos Airesu Dr. I. Raffo.

RAYOS X, DIATERMIA in ELEKTRIČNO ZDRAVLEJNJE. Zdravniški pregled \$ 3.—

Sprejemamo: od 9—12; pop. od 15—21. — Ob nedeljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

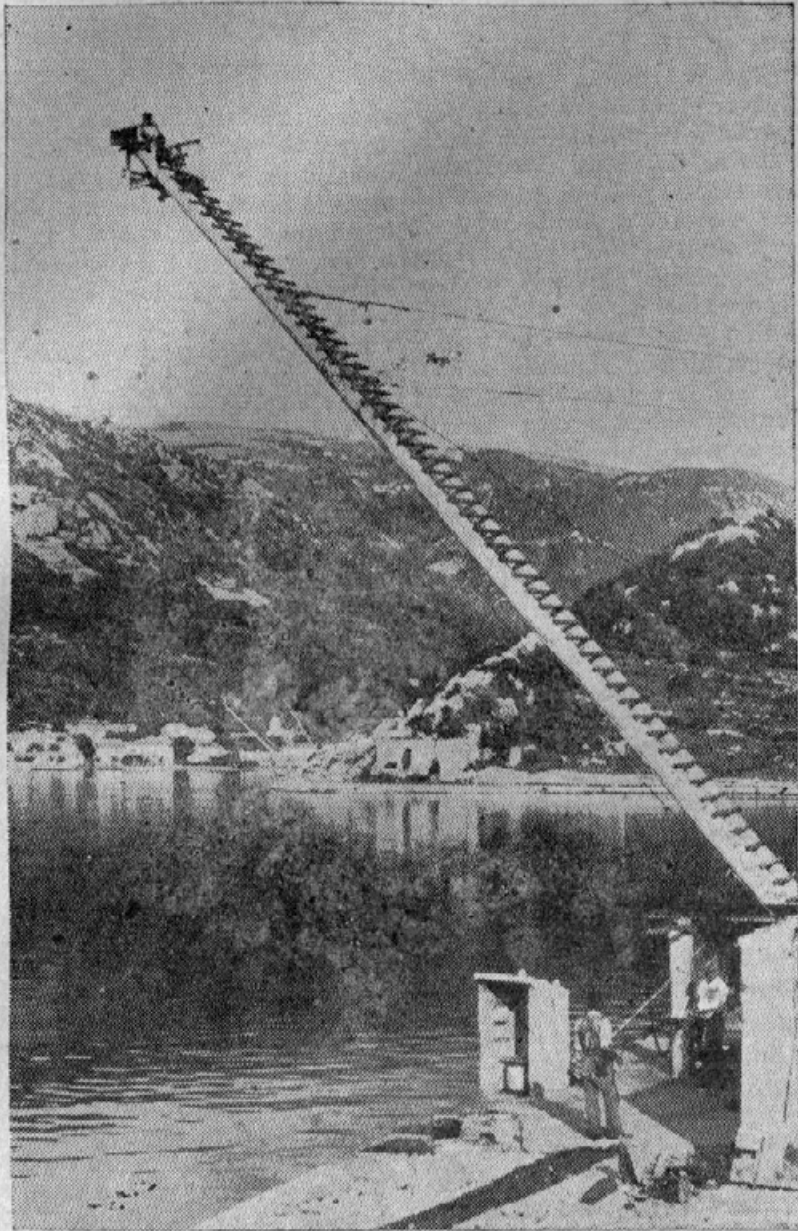
SUIPACHA 28

(1 kvadro od Av. de Mayo v višini 900)

RIBE SE BOJE GRMENJA TOPOV

Ribiči na Ohridskem jezeru se pritožujejo zadnje mesece nad iz-

Vojna, ki besni v neposredni bližini, pa jim je lov pokvarila. Mnogokatera bomba pade v jezero in ribiči se po več dni potem mučijo, kajti eksplozija jim prežene ribe. Toda

Ribiška opazovalnica

redno slabim lovom. Jezero je bilo zmerom znano po obilju dobrih rib in večina tamkajšnjega prebivalstva se je z ribolovom preživljala.

borba za vsakdanji kruh je težka in ribiči se navzlic nevarnostim in grmenju topov z druge strani sleherni dan mučijo z lovom.

ZA POVZDIGO SADJARSTVA NA HRVATSKEM

Sadjarstvo bodo na Hrvaškem z vsemi silami podpirali in pospeševali. Tako je bilo sklenjeno na sestanku Gospodarske sloge, kjer so strokovnjaki poudarjali, da bi imela Hrvatska lahko mnoge koristi od svojega sadjarstva, vendar je treba z večjimi podporami in večjo delavnostjo pospešiti napredek. Banska oblast je sklenila dati 600.000 dinarjev za nakup 3000.000 mladik, katere bodo potem dobrim in zavednim sadjarjem razdelili. Posebno pozornost bodo posvetili slivarstvu, ki do naša že sedaj največje dobičke. Ob enem se zavzemajo za uvedbo potujočih sadjarskih učiteljev, ki bi sodelovali skupaj z akcijami oblasti in Gospodarske sloge.

ZA ZIMSKO POMOČ

Svojevrsten predlog za zbirko v korist zimske pomoči je sprožila organizacija hrvaških zasebnih nameščencev. V svojem listu so predlagali, da bi se uvedle posebne "znamke javnega dela", katere bi morali lepiti na vse luksuzne predmete. Tako bi jih morali lepiti na steklene luksuznih vn, na luksuzne toaletne predmete, na vse vstopnice k prireditvam, na umetniške slike v zasebnih stanovanjih, na dele pohištva v stanovanjih z več kot tremi sobami itd. Vse drugačne zbirke naj bi odpadle. Ob enem bi bilo treba z 10% socialnim davkom obdavčiti vse takšne ljudi, ki imajo mesečno več kakor 10.000 dinarjev zaslužka.

JUGOSLAVIJA BO GOJITVI RIŽA POSVEČALA PAŽNJO

Gojitvi riža bodo v naši državi leto posvetili mnogo več pozornosti kakor doslej. Vojska v Evropi je prinesla mnogo tegobe pa tudi svoje dobrote. V naši državi so za gojitev riža primerni kraji v vzhodni Južni Srbiji, vendar se gojitvi ni posvečala tista pozornost, kakor bi jo ta panoga lahko zaslužila. Vsako leto smo pri nas pridelali do 700 vagonov riža, okrog 2300 vagonov pa smo ga uvozili iz tujine, prvenstveno iz Italije. S primernimi ukrepi in podporami se bi v nekaj letih dala domača proizvodnja podvojiti, razen tega pa bi bilo treba dvigniti izobrazbo kmetovalcev in pripraviti primerne stroje in druge tehnične pripomočke za racionalnejšo gojitev te kulture. Južnosrbski gojitelji riža so obiskali oni dan v Beogradu več ministrov in dobili zagotovilo, da bo vlada v vsakem pogledu podprla njihovo stremljenje.

ŠOLSKE KUHINJE NA HRVATSKEM

18.000 šolskih otrok se hrani na Hrvaškem v šolskih kuhinjah. Vse te kuhinje se večinoma vzdržujejo s prostovoljnimi prispevki, nekaj podpor pa daje tudi oblast. Kakor pa računajo, je še najmanj 50.000 otrok potrebnih tople hrane in bodo skušali tudi tem pomagati. Oblast bo dala okrog 3 milijone dinarjev v ta namen in tako bodo, odprli še nekaj sto šolskih kuhinj. Posebno se ta potreba čuti v dalmatinskih in

heregovskih krajih, kjer je siromaštvo največje in prihajajo otroci od daleč v šole.

VELESEJEM IN NAPREDEK JUGOSLAVIJE

V razstavnih prostorih beogradskega velesejma bo jeseni velika razstava v okviru proslav, ki bo mladi kralj Peter II. stopil na prestol. Razstava ima po napovedih prirediteljev namen prikazati celotno delavnost v Jugoslaviji. Razstava naj bi bila neke vrste pregled dela na gospodarskem področju in naj bi prikazala vse pobude države ali zasebnikov tudi pri kulturnem dvigu države. Te programske napovedi pa ne povedo, če bodo na razstavi uradno sodelovali tudi zastopniki izven Srbije, oziroma če mislijo Beograjčani sami vzeti v poštev druge dele države le v tolikšni meri, kolikor bo vsaj za navidezno sliko popolnosti prikaza potrebno.

ZADRUŽNA ŠOLA V ZAGREBU

Zveza hrvaških kmečkih zadrug je ustanovila v Zagrebu posebno združeno šolo po vzgledu slovenske združne šole, ki deluje že trideset let. Pri odprtju šole so bili navzočni predstavniki Hrvaške kmečke stranke, Gospodarske zveze in drugih organizacij. Stroške za tečajnike so prevzela združna organizacija, večji znesek pa je za podporo dala tudi banska oblast.

POMANJKANJE ŽIVLJENSKIH POTREBŠČIN V DALMACIJI

Dalmatinska mesta neprestano tare vprašanje prehrane. Od hrvaškega prehranjevalnega zavoda dobivajo sicer precejšnje količine moke in žita, toda zraven poudarjajo, da je dovoz še vedno premajhen, da bi bili Dalmatinci, kar se hrane tiče, lahko brez skrbi. Posebno poglavje pa je tam ljudski kruh, pri čigar peki se pekarne ne držijo predpisov. Največkrat je kruh slab ali celo neužit. Posvetovalni odbor za prehrano pri izpostavi banske oblasti je predlagal splitski občini, naj bi po vzoru drugih jugoslovanskih mest vpeljala posebno aprovizacijsko organizacijo, da bi bila preskrba boljše urejena in tudi razdelitev bolj pravična.

RUSIJA BO UDELEŽENA NA LETOŠNJEM VELESEJMU V BEOGRADU

Trgovinsko predstavništvo Sovjetske Rusije v Beogradu je sklenilo udeležiti se spomladanskega velesejma. Najelo je velik paviljon in bo v njem razstavilo vse glavne pridelke in industrijske proizvode sovjetskega kmetijstva in industrije, v prvi vrsti pa surovine. Kasneje pa bo Sovjetska Rusija zgradila svoj lastni paviljon in se že zanima za primeren prostor na sejmišču.

OBDAROVANJE ŠOLSKIH OTROK V BEOGRADU

Kneginja Olga je v Beogradu obdarovala za pravoslavne praznike 1306 otrok iz tamkajšnjih ljudskih šol. Pri obdaritvi so bili navzočni zastopniki oblasti, organizacij, zimske pomoči in drugih organizacij. Kneginja Olga je nato otroke sama obdarila, in sicer je 693 otrok dobilo toplo obleko, 360 pa suknje in čevlje.

POSLUŽUJTE SE PODJETIJ, KI OGLASUJEJO V NAŠEM LISTU!

TALLER DE CARROCERIAS

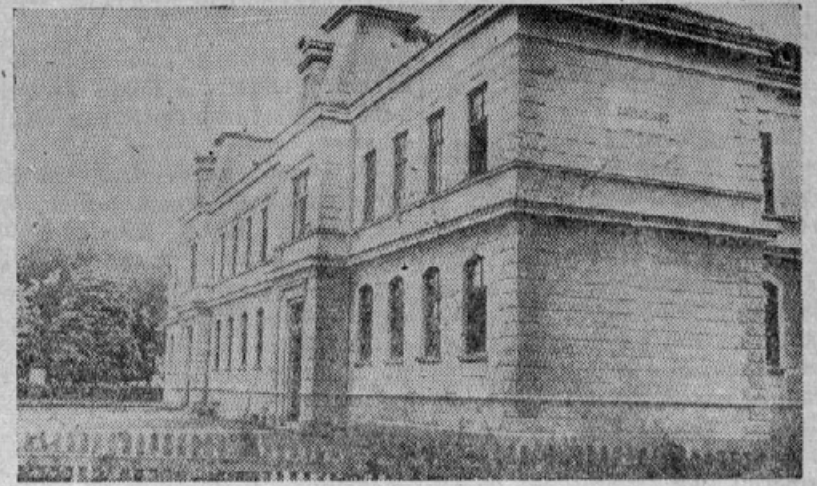
"EL RAPIDO"

IVAN CERKVENIK
Barvanje sistema "Duco" —
Tapeciranje — Prevlaka — Kabine — Karoserije — Popravljanje blatnikov

ENTRE RIOS 310 QUILMES
U. T. 203 - 1298 Quilmes

Volkovi v bližini Karlovca

Zaradi mraza so se volkovi začeli pojavljati tudi v bližini Karlovca. Pred nekaj dnevi je sestradan volk ročajo, da se volkovi klatijo tudi v okolici znanega industrijskega kraja Duga Resa in ogrožajo delavce,

Mesto Karlovac

napadel sredi dneva železniškega čuvaja pri postaji Josipdol. Čuvaj se je zveri ubranil na ta način, da jo je pobil z motilko. Prav tako po-

ki prihajajo ali odhajajo iz tovarne. Nedavno pa je železniški plug bližju Karlovca povozil volka, ki je tekel po železniški progi.

Muslimani dobijo svojo džamijo

Muslimani, ki bivajo v Zagrebu, si bodo postavili lastno džamijo. Muslimanov je tam okrog 1200 in so se že dolga leta potegovali za podporo in stavbni prostor, na katerem bi si postavili svojo molilnico. Kakor kaže, se jim je sedaj posrečilo zbrati potrebna denarna sredstva in bodo molilnico začeli letos graditi. Podpredsednik vlade dr. Maček jim je naklonil večjo podporo, podobno pa tudi hrvatski ban, mestna občina pa je darovala stavbni prostor.

NOV DAVEK V ZAGREBU

Zagrebska občina bo letos pobirala od premožnejših meščanov poseben socialni davek. Plačati ga bo moral vsakdo, čigar letni dohodki znašajo več kakor 70.000 din. Če gre za nameščence, se v osnovo za odmero davka vštejejo vsi nabavni prispevki, morebitna trinajsta plača in drugi dohodki izven stalne mesečne plače. Občina bo s to novo davščino dobila nekaj milijonov, katere bo porabila za socialno skrbstvo, kajti te vrste potrebe v Zagrebu stalno naraščajo in se je morala vsaka občinska uprava v tej smeri boriti stalno z velikimi težavami.

BORBA PROTI NEPISEMENOSTI

Po zgledu hrvaških prosvetnih organizacij, ki se zelo uspešno bore proti nepismenosti v podeželju, je tudi prosvetna organizacija Samostojne demokratske stranke "Seljaško kolo" pod vodstvom Adama Pribičevića priredilo tečaj za srbske kmečke sinove. Udeleženci tečaja so poslušali predavanja iz prosvetnega, kmetijskega in zdravstvenega področja. Ti ljudje bodo po programu organizacije pionirji prosvetnega dela med Srbi na Hrvaškem in bodo propagatorji boja proti nepismenosti, ki je med njimi še zelo velika.

NOVA PODJETJA V ZAGREBU

471 novih tvrdk odnosno trgovskih podjetij je bilo ustanovljenih lani v Zagrebu. Toliko jih je namreč v svoje registre zapisalo trgovsko sodišče. Med novimi trgovskimi obrati je bilo 21 delniških družb.

VESTI S KOROŠKE

Za obnovo kmetij na Koroškem

Na podlagi zakona o poselitvi kmečke zemlje obstojajo v vseh pokrajinah države posebni uradi, ki nakupujejo prazna kmečka posestva in ustanavljajo nove ali obnavljajo opuščene kmetije. Tozadevni koroški urad je od svoje ustanovitve do danes kupil 11 posestev, s skupno površino pet milijonov kvadratnih metrov, štajerski urad pa 36 posestev z nad tri tisoč hektarov površine. Manjša posestveca so bila prodana osebam z izkaznico za nove kmete (Neubaurnschein), in sicer na Koroškem 9, na štajerskem pa 21. Sedemnajst posestev je trenutno še v posesti poselitvene družbe, na njihovi površini je prostora za 75 manjših posestev. 77 kmetijam je omogočen nakup zemlje do obsega, ki je potreben, da postane kmetija dedna. Razume se, da se dovoljuje naseljevanje na teh kmetijah samo ljudem, ki so politično neoporečni in nemške narodnosti. Državne doklade v pomoč osebam, ki so brez sredstev, a bi rade kupile nove kmetije, se bodo dovoljevale tudi v tekočem letu.

KAREL VELIKI IN SLOVANI

28. januarja 814. leta je umrl Karel Veliki, obnovitelj zahodnorimskega cesarstva. Z zadušitvijo bavarskega upora leta 788. pridejo Slovenci v tesnejše stike s Franki, vendar se njihov položaj ni izpremenil, ker pri uporu niso sodelovali. Važnejše so pa za zgodovino Slovencev Karlove avarske vojne, tedaj so namreč prišli pod frankovsko oblast tudi oni Slovenci, ki so živeli izven meja Karantanije; v teh bojih je sodeloval tudi slovenski knez Vojnomir, čigar kneževina je obsegala verjetno južni del današnje Slovenije, morda tudi kake pokrajine na Hrvaškem. V cerkvenem oziru je Karl določil Dravo za mejo med Oglejsko patrijarhijo in salzburško nadškofijo. Ta meja se je nato v glavnem ohranila do cerkvenih reform Jožefa II. konec 18. stoletja.

AKO HOČETE BITI ZDRAVLJENI OD ODGOVORNEGA ZDRAVNIKA

zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOSKIH IN NEMSKIH NAČINIH KRVNE IN KOŽNE BOLEZNI ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Že ske bolezni, bolezn' maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalisti za pljučne, srčne, živčne in reumatične bolezni

ZARKI X — DIATERMIA — ANALIZE

Sprejema se od 9 do 12 in od 15 do 21 ure.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

SLJIVOVICA ŽGANJE PELINKOVEC VERMUT

Zlatko Badel

Avenida Maipú 3146-50 Olivos F.C.C.A.
U. T. Olivos (741) - 1304

ZA POUK IN ZABAVO

NAŠI MOŽJE

Josip Stritar

Velikolaška okolica na Dolenjskem nam je dala razen Trubarja in Levstika tudi Josipa Stritarja, ki se je rodil 6. marca 1836 v Podsmreki. Pri hiši je bilo več otrok, poleg njega sta študirala še dva brata. Ljudsko šolo je obiskoval v Velikih Laščah, a po šoli pasel očetove krave ter drugoval z vaškimi dečki in deklicami, izmed katerih je imela sosedova rejenka največ vpliva nanj. Nesrečna najdenka — katero je pripeljal kak voznik iz Trsta, kjer so takrat nezakonske matere odlagale svoje otroke v zibelko pred bolnišnico ter so potem zanje skrbeli dobri ljudje —, je modrovala z njim o trpljenju, ki je sojeno človeku na tem svetu in je globoko vplivala na njegovo duševnost; saj pravi on sam, da ima od nje svoj "nesrečno nepopoljšljivi idealizem". Spomin na to najdenko mu je ostal vse življenje in še v poznih letih se je spominjal v pesmih svojih mladih let, tihih trat, cerkvice na griču in uboge rejenke, ki je z njim preživljala prvo mladost na paši.

Ko je prišel v ljubljanske šole, se je pokazala njegova izredna marljivost in nadarjenost. Bil je vedno med prvimi odličnjaki. Dasi sta bila za Levstikom iz istega kraja, sta se boljše seznanila šele v Alojzjevišću, kjer je bil Levstik vodja in zgled vsem, ki so rasti za njim. Tako je tudi Stritar začel pisateljstvo. Dijaki so izdajali list "Daničico" in tam so izšle prve njegove pesmi. Ker je bil Levstik samosvoj in precej nedostopen mož, ni prišlo med njima do pravega prijateljstva. Šele ko je bil Levstik v Olomouci in so dijake preganjali zaradi njegovih pesmi, je stopil Stritar na čelo mladine in z dopisovanjem ustvaril stalno zvezo med olomuškimi samostancem ter narodno prebujenim dijaštvom. A to je trajalo le eno leto, kajti Stritar je 1855. leta odšel na Dunaj in se posvetil študiranju jezika. Poučeval je pri raznih bogatih družinah, kar je mnogo vplivalo na njegovo poznejše življenje ter je slovel kot izborni vzgojitelj, mnogo je čital in poznal vse evropske literatare. Zveze z Levstikom so se v tem času precej ohladile. Stritar pripoveduje, kako je nekoč obiskal Levstika ob počitnicah pri sosedu Iliji v Retjah; Levstik je sedel golorok pri mizi in pisal; ponudil je prijatelju črnega kruha, ki Stritarju ni posebno dišal. Nekoč sta se srečala v velikolaški gostilni; Stritar je sedel v posebni sobi med trško gospodo, Levstik pa med laškimi fanti v navadni gostilniški sobi, kjer je imel svoje verne poslušalce; ni maral gospode, ki je takrat še rada nemškovala. Odšel je v gospoško sobo, potegnil Stritarja izza mize in rekel: "Sem pojdi, boš videl, kaj je Laščan!" Gosposki Stritar se ni znal kmetu tako približati, kakor demokratični Levstik, dasi je ljubil svoj rojstni kraj in ljudstvo, iz katerega je izšel. Poslej se dolgo nista videla. — Po dovršenih univerzi je Stritar mnogo potoval po Švici, Franciji in Nemčiji, Levstik se je pa boril v domovini. Leta 1865. se je Stritar nastanil stalno na Dunaju ter vršil dalje poklic odgojitelja in nastopil šele 1874. službo gimnazijskega profesorja na Dunaju. Tudi po upokojitvi je ostal na Dunaju do začetka 1923., ko mu je pripravila

temo sovražim — kamen pobirajte! Za mir gorim, za spravo med narodi, Slovenec liberalen sem — metajte!

Vnovič je pričel izdajati "Zvon" 1876. leta. A zdaj ni bil več tako bojevit, kakor ob prvem izdajanju. Ni se postavil več na stališče čiste umetnosti, gojil je umetnost, "ki hodi tovarišica človeka in tolažnica", iskal in vzgajal je slovensko čitajočo družino ter jo navduševal za ideale človeštva — ki so bili v tistih časih prav tako aktualni kakor danes. Na Balkanu se je začel nov boj za svobodo, izbruhnila je heregovsko-bosanska vstaja in prišlo je do osvobodilne vojne leta 1876. Ti dogodki so močno odmevali tudi v naši javnosti, Stritar in sotrudniki "Zvona", kakor da so zaslužili, da se v njih rešuje tudi naše narodno vprašanje, so v vznesenih pesmih proslavljali tedanje bore za svobodo. V "Dunajskih elegijah" je govoril Stritar o dogodkih, ki so v pravi luči razkrivali kulturno Evropo pa tudi našo lastno zaslepljenost, Stritar nastopa kot zagovornik balkanske raje ter v imenu kristjanstva in človekoljubja zahteva osvobojenje. Toda brezutna Evropa je le s sebičnimi nameni gledala trpljenje slovanske raje.

Kje bratoljubje imaš; govori Evropa, Evropa!
Ti pobeljen si grob, vse je sleparstvo in laž!
Tvoje kristjanstvo je laž, bratoljubje je laž in svoboda.
Jezik lepo govori — prazno je tvoje srce.
Ali morda ni brat ti Slovan, ni človek Slovan ti?
Divja li zver je Slovan, ki se pobijati sme?

V zbirki "Raja" je opeval dogodke nesrečnih heregovskih krajev in bodril junake v boju za pravice. Te pesmi so se takrat mnogo čitale in deklamirale po naših čitalniških prireditvah, kjer so se zbirali tudi darovi za begunce. Stritar se je polu človekoljubja zavzel za te slovanske žrte turškega nasilja in evropske politike. Gotovo je, da Stritarju, kakor večini tedanjih naših mož ni stala jasno pred očmi taka bodočnost, kakor smo jo doživeli pozneje — oziroma jo še doživljamo v teh časih. — Stritar je bil nasprotnik krvavega boja in nasilnega osvajanja, zato je upal, da bo slovansko zmagalo v Evropi s svojim plemenitim srecem, z ljubeznijo in novo kulturo, ki jo nosi v sebi slovanska duša. (V tisti dobi je bil ruski kulturni razmah % Dostojevskim in Tolstojem na vrhuncu ter je močno vplival na vso tedanjo književnost z nazorji o rešitvi Evrope). Nič čudnega če je Stritar tedaj zapel v pesmi "Mojemu narodu", kjer govori o narodih, ki "oblastno z mečem zemljo si delijo" in vprašuje, "kdo bo premagal ta svet sovraštva in krivice".

Ti, rod moj, mili rod! Ti hudobije sovraštva razdeljal boš carstvo kletu, ti boš pomiril smrtne razprtije, prinesel ljudstvu bratoljubje sveto: tvoj bode venec zmage nekrvave: Naprej moj rod — "Naprej zastava Slave!"

Medtem so že doraščali Stritarjevi učenci, a so se mu tudi odtujili. Stritar je osamel. Zmagalo je pri mlajših Levstikovo neposredno gledanje na svet, njegova stvarnost, njegov realizem. Leta 1881. je pričel izhajati "Ljubljanski Zvon", urejeval ga je Fr. Leye, prvo leto še

brez Stritarjevega sodelovanja ki se od tedaj le malo oglašala v naši javnosti. Slovenci so od njega pričakovali še mnogo, toda Stritarju se je zdelo, da je dovršil svoje življenjsko delo.

Načela in cilje, ki jih je zagovarjal Stritar v kritičnih spisih, je udeleževal praktično v svojih pesmih, povestih in dramatičnih prizorih. Tako so tudi spisi postali šola za občinstvo, za pesnike in pisatelje ter tvorijo vzorec za književno delo. A ker je Stritar "bolj gledal s srcem, nego z očmi", bil bolj čustvenik nego razumnik, so tudi njegove pesmi in povesti prepletene s čustvenostjo, ki nam zakriva resnični svet. S tem je deloma zavrl razvoj naše književnosti v pravcu Levstikovega zdravega neposrednega gledanja na svet. Na drugi strani je baš ta čustvenost, Stritarjevo svetobolje, rodilo zanimanje za socialna vprašanja in vero v boljše bodočnost človeštva:

Učil nas je domoljubja, človekoljubja in usmiljenja do revežev, zatirancev in zaničevancev. Morebiti je ravno radi tega njegovega poslanstva ostalo njegovo ime tako živo v narodovem spominu.

A še bolj nego pesmi, so Stritarjevi pripovedni spisi pravi književni vzorec, zopet vsi prepleteni z njemu lastno čustvenostjo. Naj omenimo le nekatere glavne spise: "Zorina", "Gospoda Mirodolskega" in "Sodnikovi", izmed katerih se zlasti prva dva naslanjata na vzorec iz svetovne književnosti. Le tam, kjer opisuje življenje na kmetih, vrvenje v vaški gostilni in na sejmu, pogovor očancev, se pokaže za hip kot Levstikov učence, ki je s pridom zahajal med velikolaške kmete — a le za hip, ker zopet stopi v ospredje pripovedovalec, ki se je učil iz svetovne književnosti ter nam prinaša njene bogate zaklade v lepi in dovršeni obliki med Slovence. V starejših letih je šel zopet med otroke ter napisal za "Mohorjevo družbo" štiri mladinske knjige: "Pod lipo", "Zimske večere", "Jagode" in "Lešnike". V mladih letih smo vsi čitali radi te knjige in starejši rojaki, ki so imeli mohorjeve knjige doma se gotovo še spominjajo pesmic, igrice in šaljivih prizorov ter povestice, ki so jih čitali v onih štirih knjigah, kjer se je naravno — pisatelj tudi pokazal dobrega vzgojitelja.

"Ne v neveselo preteklost nazaj, naprej v lepšo bodočnost kazal sem vedno rojakom svojim. Idealista imenval sem se in se imenujem odločno in ponosno; geslo moje je bilo vedno: sursum corda — sreča kvišku". S temi besedami je zaključil Stritar predgovor svojim zbranim spisom (1887). In držal se je vedno tega načela. Bil je dober učitelj in vzgojitelj naših književnikov ter bralcev. Njega imamo zahvaliti za brezhibno pesniško obliko, čistoto rim, prožnost in gibčnost jezika. Njegova "Kritična pisma" in "Literarni pogovori" — prvi poskusi te vrste — so omogočili svobodno razpravljanje o umetnosti in njenih nalogah o kateri je bil mnenja: "da umetnost ne bodi človeku samo v prazno zabavo in kratkočasje", nego da mora imeti namen "učiti in svariti, povzdigovati in blažiti narod". Vzbudil in vzgajal je mladino, ki je s spoštovanjem in razumevanjem znala ceniti umetnost ter izgnal iz svetišča poezije "krive duhovnike in preroke, ki se šopirijo in slepe ljudstvo".

Medtem so že doraščali Stritarjevi učenci, a so se mu tudi odtujili. Stritar je osamel. Zmagalo je pri mlajših Levstikovo neposredno gledanje na svet, njegova stvarnost, njegov realizem. Leta 1881. je pričel izhajati "Ljubljanski Zvon", urejeval ga je Fr. Leye, prvo leto še

brez Stritarjevega sodelovanja ki se od tedaj le malo oglašala v naši javnosti. Slovenci so od njega pričakovali še mnogo, toda Stritarju se je zdelo, da je dovršil svoje življenjsko delo.

Načela in cilje, ki jih je zagovarjal Stritar v kritičnih spisih, je udeleževal praktično v svojih pesmih, povestih in dramatičnih prizorih. Tako so tudi spisi postali šola za občinstvo, za pesnike in pisatelje ter tvorijo vzorec za književno delo. A ker je Stritar "bolj gledal s srcem, nego z očmi", bil bolj čustvenik nego razumnik, so tudi njegove pesmi in povesti prepletene s čustvenostjo, ki nam zakriva resnični svet. S tem je deloma zavrl razvoj naše književnosti v pravcu Levstikovega zdravega neposrednega gledanja na svet. Na drugi strani je baš ta čustvenost, Stritarjevo svetobolje, rodilo zanimanje za socialna vprašanja in vero v boljše bodočnost človeštva:

Učil nas je domoljubja, človekoljubja in usmiljenja do revežev, zatirancev in zaničevancev. Morebiti je ravno radi tega njegovega poslanstva ostalo njegovo ime tako živo v narodovem spominu.

Albanija in njeno prebivalstvo

Albanija je v marsičem izrazita posebnost evropskega kopna. Gorato, valovito, s prepadi in tokavami, močvirji in skalnatimi skladi, po večini gozdno, raztrgano ozemlje ni primern za kake široke zasnove poevropejevanja. V nižjih legah reke, gorski potoki in hudourniki, ponekod kar veličastni, divjeromantični slapovi, dajejo obilo vode, medtem ko je v višjih legah navadno veliko pomanjkanje. Melisorom, t. j. gorskim prebivalcem vprav voda prizadeva največje skrbi. Ob redkih studencih je izvrševanje kravnega maščevanja med rodovi podnevi sporazumno odpravljeno.

V okolici Skadra in ob morskimi obali je podnebje milo, rastlinje bujno in zemlja rodovitna. Uspeva marsikod tudi južno sadje, kakor pomaranče, citrone, smokve itd. V nekaterih legah na nižjih planinah so prekrasni travniki, celo polja. Toda obdelovanje zemlje, ki je zaradi krvnega maščevanja prepuščeno po večini ženskim rokam, je čisto preprosto in zelo omejeno. Nekoliko bolje je glede tega poskrbljeno v obližju nekih večjih mest.

Prebivalstvo je razdeljeno v dva pglavitna plemena, v Gege in Toske. Vse od reke Škumbe pa v notranjost Grčije so Toski, ki imajo po večini še nmadski način gospodarstva, ker se mnogo bavijo z ovčje rejo. Verski in politični vpliv Grkov je med Toski izredno močan.

Bolj sestavljeno in zato zelo občutljivo je življenje med Gegi. Gegi se delijo v številna plemena, ta plemena pa spet v rodove in podrodove. Najmočnejše pleme med Malisori so Mirditi, ki so skoraj vseskozi katoličani. Od teh sta dva rodova čisto slovanska in pravoslavne vere, oba na črnogorskem ozemlju (Kuli in Išpeni).

Vsa plemena in rodovi med seboj so bolj ali manj v sovraštvu drugo z drugim. Toda, ko gre za svobodo in obrambo domovine, preneha vsaka krvna osveta, in složno se zberejo oborožena krdela pod vodstvom svojih barjakarjev na določenih krajih, pripravljene za boj. Za moderno vojskovanje Albanci niso sposobni. Za guerilske boje, boje iz zased, pa so neprekosljivi, izdržljivi in pogumni, naravnost drzni. So izredno gibčni. V svojih opankah iz surove kože preplezajo najstrmejša pobočja in se nepričakovano in nagloma pojavljajo v posameznih rojih zdaj tu, zdaj tam. Brez izrecnega dovoljenja malisorskih plemenskih starešin ne sme nobena oborožena sila v gorovje, pa še to le v izjemnih primerih.

Nobena normalna državna uprava ne more delovati na malisorskem ozemlju. Za vse take posle imajo Malisori svoje poseben način, ki se izvaja že stoletja po Dukadžinovem kánonu, ki je napisan zakonik gorskih postav.

V Srednji Albaniji je prebivalstvo po večini muslimanske vere, toda z močno katoliško podzavestjo. Po zapise iz sv. pisma pride marsikateri musliman, če treba s tveganim življenja in celo ponoči h katoliškemu duhovniku ali pa ob blagoslov ali podobo Matere božje.

Tujih življenj nobeno albansko pleme med seboj ne trpi. Zato je malo verjetna trditev, češ da so med Albanci naseljeni Aromuni ali Kueovlahi.

Prirodno bogastvo Albanije je zelo pomembno. Gozdovi so ponekod še popolnoma nenačeti, enako tudi vodne sile. Med rudami so zlasti pomembne asfalt, črni premog, lignit, medenina, srebro, žveplo, krom, železo in druge kovine. Železnaruda je v okolici Valone. Vprav na ozemlju, kjer zdaj besne grškoitalijanski boji, v Devoli, so močne žile petrolejskih vrelcev, ki že zdaj dajejo 40 odstotkov bencina. Priprava bencina pa se bo postopno dala zvišati celo na 80%.

Korča (Korica) se v novejšem času industrijsko razvija. Tam so že zdaj tovarne za špirit, preproge, usnje in tobak.

Albanija izvaža poleg izvrstnega tobaka tudi olje in kavo.

Ana Chrpova

Slov. babica

dipl. v Pragi in Bs. Airesu, z večletno prakso v praški porodnišnici ter v tuk. bolnici "Rawson", se priporoča vsem Slovenkam. Sprejema penzionistke iz mesta in z dežele v popolno oskrbo. Cene izredno nizke. Postrežba prvovrstna.

ENTRE RIOS 621
U. T. 38, Mayo 8182

RESTAVRACIJA

"PRI ŽIVCU"

kjer boste postreženi z dobrim vinom, pristnim pivom in vedno svežo domačo hrano. Prostori pripravi tudi za svatbe.

Oprava in sobe za prenočišče popolnoma prenovljene
Rojakom se priporoča lastnik

EMIL ŽIVEC

Osorio 5085 — La Paternal

Dr. Nicolás Martín

ODVETNIK

ZA TRGOVSKE ZADEVE

Posvetovanje za naročnike Slovenskega lista brezplačno.

A R E N A L E S 1 3 6 1

U. T. 41-3520, Buenos Aires

Kakor kopriva za plotom...

Tam nekje žive. Dosti lepo hišico so si postavili. Le kaka nevsčnost jim greni življenje. Ulica... pa kdo bi vedel dati pravo ime dolgi krpi zemlje, razvrsti kot nobena gmajna, okrašeno z zelenimi mlakužami usmradne vode, obrojlene tukaj in tam s smrdečima jarkoma... Tisti dolgi jezik zemlje se ponasa z imenom odličnega moža, ki bi pa najbrže odločno protestiral, če bi videl v kak smrad so njegovo častljivo ime obesili... No, pa pravijo, da bo nekoč tisto lepa tlakana ulica...

Danes še ni. Pač pa je kотиše vsega mrčesa in otroško zabavišče, od koder se vračajo v svoj dom smrdljivo umazani, pa tudi pohujšani.

Pa še eno skrb so imeli Orehovi: Med tistimi počestnimi paglavci je imel tudi njihov Nino svojo vlogo. 9 let mu je šele bilo, pa je bil že zrel tiček. Marsikdaj sta se oče in mati s skrbjo vpraševala, od kod se vseh nerodnosti nauči. Vsak dan je prinesel domov kako tako besedo, kateri nikakor niso mogli priti do korenin, in njegovo obnašanje, njegovi odgovori, da Bog pomaga.

Ne smeš ga pustiti več med fantaline na cesti, tako je naročil oče in mati je sinčka doma zapirala. Toda vrata ga niso držala. Če ni mogel z lažjo ali kako pretvezo, se je izmaknil z zvijačo ali na skrivaj skozi okno ali kakorkoli.

Tak je bil Nino. Tako se je učil na cesti. V domači hiši se pa menda ni nič učil, ali pa se le naučil ni nič. Najbrže bo res tako. Saj je menda gotova resnica, da nobena mati in noben oče ne želijo slabih otrok in jih ne učijo slabo... Le kje se otrok vsega slabega navadi?

Toda, kam bomo tako prišli, je bila žena v skrbeh. Treba bo kaj storiti, da se fantu izbije iz glave ta njegova trma, jezavost, samoljublje, neposlušnost...

Nino je rastele kot lesnik na gmajni. Listje naredi majhno, sadove drobne in zopernokisle, bodice pa dolge. In če lesniku pognojiš, ne bodo sadovi prav nič manj trpki, a trnji pa še bolj dolgi in bodeči. Šele če lesnikovo drevesce neizprosno obrežeš, če mu vcepšiš žlahten cep, po-

tem šele boš doživel, da bo drevesce nekaj drugega, nekaj koristnega.

Pri Orehovich tega očitvidno niso razumeli. Oče in mati sta se imela za dostojne ljudi, ki bojda nikoli nista nikomur nič žalega storila... Nemara je res tako. Vsi sosedje pa niso bili tega mnenja... Pa to je druga stvar, za katero nam ni sedaj.

Eno je pa res. To me je zanimalo po dolžnosti in zato sem skušal ugotoviti. Pa sem imel opravka, predno sem mogel z Ninotom priti do besede. Nazadnje se mu je le razvezal jezik in mi je najprej povedal, kako se igra in s kom. Potem šele sem mogel zastaviti tudi drugače besedo. 9 let star fantek mora že tudi nekaj vedeti o Bogu in molitvi.

Kako me je pogledal, ko sem ga vprašal, če se zna prekrižati! Saj tega še nikoli ni ne videl ne slišal... Ali te mama nikoli ne pokriža, Spet je začuden gledal, ko te spravi spat?

Nabila ga je, to že; križa mu pa nikoli menda ni zarisala na čelo.

Prav tako nič ni slišal in vedel o Bogu.

Ne vem kaj je to, je določno odrezal...

Mama je bila vsa zardela v zadregi in hitela zagovarjati svojega ljubčka... Seveda. Saj ni otrok kriv! Kako pa naj ima otrok več spoznanja in pameti kot njegovi odrastli starši! Otrok je delal tako kot naredi trta, katere nihče ne obreže in prikolli: Raste v svojo mer, plazi se dalje po tleh med travo, plevelom, koprivami in drugim ščavjem. Saj ne more od tal, ker nima opore. Kako pa bo gnala v rodne mladike, ko se je pa razrastla na sto strani...

Saj ga učim, pa vse sproti pozabi, je negotovo zatrjevala mama.

Začuden jo je pogledal Nino. Tiho vprašanje je bilo v njegovih besedah, toda rekel ni nič. Tudi mu jaz nisem hotel dati zato prilike, ker bi ne bilo v prid ne otroku ne mami...

Človek res ne ve, kaj bi začel. Bojim se, da mi bo prav tako spridil tudi mlajšo sestrico in bratec, je pokazala mati nanju, ki sta se rav-

no tedaj pripodila od nekod. Tukaj ni tako, kot je bilo doma. Tukaj je z otroci velik križ. Amerika je čisto drugačna dežela. Tukaj otrok nihče ne more ustrahovati.

Nazadnje mora biti vseh vzgojnih napak kriva — Amerika!

Nisem ji hotel delati očitkov, čeprav bi jih bila vredna. Saj s tem bi jo spravil le v nevoljo in žalost. Pač pa sem ji zastavil par vprašanj, iz katerih je lahko spoznala, kakšne so njene vzgojne napake.

Nino je bil njen ljubček. Nikdar ga ni trdo v roke vzela in gorje sosedom, če so ga kdaj kaj potipali radi kake ponigliivosti, ki jo je nakadil.

Kadar otrok ni hotel izvršiti njegova naročila, je pa sama naredila. Če je Nino nekaj zahteval, mu ni nikoli odrekala. In kdo ve koliko takih vzgojnih napak, ki so bile popolnoma v skladu z usmratenimi kalužami na danes blatni jutri pa prašno kadeči se cesti. Saj Nino ni mogel rasti drugače kot kopriva za plotom...

Ko je bilo že marsikaj zamujenega, je mama šele začela spoznavati, kako nespametna je bila, ko je verske stvari tako zanemarila, da se je celo norčevala iz verskih vzgojnih pripomočkov. Ona sama se ni za vero nič brigala, mož pa še manj, otroci pa niso niti slišali nikoli nič o Bogu in niso znali nobene molitvice. Na žalost sta prišla oba v Argentino prav tisti čas, ko so bili najbolj glasni tisti, kateri so oznanjali novo zlato dobo, kjer vera in Bog ne bosta delala nikomur več napotja in bodo ljudje srečni...

Pri Orehovich že uživajo sedaj sadove tiste sreče.

Pred časom, ko sem prišel mimo, se ni dalo priti do pametne besede ne z njim ne z njo. Toda življenje je trda šola, ki človeku na silo odpira oči, — seveda če v njem ni hudobije in prave obsedenosti. — Sedaj pa že oba gledata s čisto drugimi mislimi črno duhovsko sokujo, čeprav zaenkrat še pravo spoznanje ni do kraja dozorelo.

Malo težko jima je kar takole priznati svojo zmotu. Saj je on nekaterikrat zagotavljal, da svojim otrokom ne bo pustil nikoli v cerkev, da spoved in obhajilo zanj in za njegove ni... Sedaj mu pa njegov po-

nos brani, da bi vzel besedo nazaj. Ona je obljubila, da bo prišla s fantkom v nedeljo, da ga zapiše za prvo sv. Obhajilo.

To nedeljo še ni prišla! Škoda! Vendar še ni zamujeno za to leto. Še je čas, čeprav še na kratko.

"Pustite male k meni in nikar jim ne branite" je naročil Gospod. Ko bi Orehovi to besedo poslušali in spolnjevali, bi jim njihov Nino ne delal tolikih težav in bi tudi ne imeli skrbi, kaj bo z njegovimi mlajšimi brateci, tako pa ne more biti drugače kakor s trto, ki je podivjala, ker ni bila obrezana niti okoljena...

Janez Hladnik

CERKVENI VESTNIK

16. marca. Maša na Paternalu za Jožefa Glavič. Molitve s križevim potom na Avellanedi.

23. marca. Maša na Avellanedi za rajne starše Lah. Molitve na Paternalu.

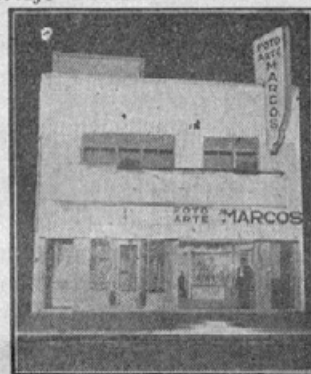
Za Franca Lisjak bo sv. maša v cerkvi sv. Roze 16. marca ob 12 uri.

ALI SI ŽE PRIDOBIL NOVEGA NAROČNIKA?

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah.

Atelje MARKO RADALJ

Facundo Quiroga 1325
U. T. 22 - 8327
DOCK SUD

19. marca v Santa Roza maša ob 12 uri za Jožefo Fornazarič.

Prvo sv. Obhajilo.

Tolikokrat se dogodi, da starši prepozno pridejo do spoznanja, kako usodno napako so zagrešili, ker so zanemarili versko vzgojo svojih otrok. Njim samim je to v bridkost in nesrečo, otrokom pa v pogubo.

Zato je sedaj prilika, da se poskrbi za to stvar. Prijavite tiste otroke, ki so v letih za prejem sv. Obhajila in birme. Storite to še danes. Če ne morete danes, nikar ne opustite prilike prvo nedeljo, ki pride. Pridite k maši ali k molitvi popoldne, da se dogovorimo vse potrebno glede priprave na svete zakramente.

Birma.

Za birmo se je prijavilo še vse premalo otrok. Nikar me ne spravljajte v zadrego in situat pred cerkveno oblastjo, ki bodo name nevoljni, če ne bo vdeležba pri sv. birmi zadovoljiva. Prijavite še sedaj otroke.

Opozorjam na tole: Pri birmi ne more biti za botra krstni boter. Tudi ne morejo biti za botre tisti, kateri so samo civilno poročeni; niti živčji v nedovoljenem razmerju, ki je javno poznano; birmanski boter je že moral sam prejeti sveto birmo. Razume se, da mora biti tudi katoliške vere.

Janez Hladnik

KROJAČNICA

LEOPOLD UŠAJ

SEDAJ JE ČAS DA KUPITE

NAJCENEJŠE!

V ZALOGI IMAM NAJMODERNEJŠE BLAGO. — CENE ZMERNE — POSTREŽBA TOČNA

O biščite me

GARMENDIA

4947

BS. AIRES

Caričin ljubljenec

ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje 218

Stopala je za carico in lakaj je ni pustil iz vida.

Na koncu hodnika prižge lakaj bakljo. Slaba rdečkasta svetloba pada na carico in njeno spremstvo.

Težek vzdih jim udari v obraz. Predstojnica je imela prav. Že te kratke minute so se jim zdele strašne, — kako strašno življenje je živelo še-le ubogo bitje, ki je tu že toliko časa ždelo!

Ko so prišli v klet, se začne carica ozirati.

Da, zdelo se je, da jo zelo zanima ta stara klet. Od časa do časa je udarila s pestjo po steni.

Toda ničesar ni mogla odkriti.

V lakajevih rokah se je baklja tresla. — Viljem je bil tako razburjen, da jekomaj korakal.

V drugem oddelku kleti ravno tako ni bilo ničesar, kar bi dokazalo njegovo trditev, če tudi je udarjal grof Orlov z mečem po stenah.

Zdajci stopijo v tretji oddenek podzemne kleti.

Baklja je metala po podzemnem prostoru pošastno svetlobo. Viljem začne natančno pregledovati zidove. Iskal je okence, o katerem mu je pripovedoval gobavec.

Toda ničesar ni mogel najti.

Viljem vzdihne!

Če ne bo sedaj našel Rosvitinega groba, potem je ona za vedno izgubljena! Potem mu carica ne bo verjela, mislila bo, da jo je prevaral. Orlov je še vedno vztrajno udarjal s svojim mečem po stenah.

Zdajci pa se nenadoma zdrzne.

Mesto trdega zvoka je slišal sedaj zvok, kakor da je udaril na desko. In vendar se je nahajala pred njim navadna stena!

Orlov obrne svoj meč in ga s vso močjo porine v steno.

In glej, meč se zarije v steno!

— Čudno! — reče Orlov in se obrne k predstojnici, ki jo je ostro opazoval. — Zdi se mi, da se nahaja v zidu lesen del! — V kakšen namen služi tu les?

Predno pa je mogla predstojnica odgovoriti, se je nekaj strašnega zgodilo.

Nenadoma odjekne divje kričanje, kakor da se nahajajo v tej kleti divje zveri. Nato pa, — nato je začel nekdo s pestmi udarjati po leseni steni.

Predstojnica se opoteče, — stisnila je svoje ustnice, da ne bi zakričala. Toda že v tem trenutku začuti Katarinino roko na svojem ramenu.

— Častita mati — reče carica mrzlo, — ali imate v tej kleti besnega psa ali morda celo divjo zverino?

— Veličanstvo! — zajecila predstojnica, ki se je vedla kakor prijeta zločinka, — sama ne vem, nikakor si ne morem razložiti...

— To je res zelo nevarna stvar, — nadaljuje Katarina. — Divja žival ne sme ostati v kleti. — To morate takoj spremeniti. Grof Orlov, bodite tako prijazni in poderite ta zid. — Rada bi videla kletko!

Lakaj je prislomil med tem bakljo na zid, skoči k steni in jo začne kakor blazen podirati. V kleti je vladala grobna tišina.

— Orodje! — zakliče Viljem, ki sedaj ni več prikrival, da ni sluga. Misel, da njegova Rosvita morda še živi, da je pet let trpela strahovite muke, mu je dajala nadčloveško moč.

Z rokami je porušil zid. Ni se oziral na to, da so mu roke že krvavele.

Ves divji je kričal:

— Orodje! — Sekire sem! — Ona živi! — Še je živa, — rešili jo bomo! Toda nihče ni slišal njegovega kričanja.

Orlov mu je pomagal s svojo sabljo in stena je začela naposled popuščati.

— Sedaj pa bova midve obraču-

nali — zakliče Katarina predstojnici, — priznajte mi: kdo se nahaja za to steno?

Predstojnica se je skoraj onesvestila. Mislila je, da se bo zadušila.

Zdajci ji pride na pomoč misel, ki bi jo lahko rešila.

— Veličanstvo! — vzklikne trepetaje. — Veličanstvo, rekla vam bom resnico!

— Veličanstvo, — reče predstojnica, — v tem samostanu živi nuna, — nesrečnica, — katere se je vsled prevelikega napora, — vsled nerazumevanja naših naukov, — lotila verska blaznost. Zato smo jo morali ločiti od drugih!

— Če je tako, ste poklicali zdravnika, ali ne? — vpraša carica. — In če vam je ta potrdil, da je blazna, bi jo morali zapreti v kako čisto, udobno celico, kjer bi ji sestre stregle!

— Ne, Veličanstvo, — odgovori blede predstojnica, — tega nismo storili! — Priznam, da nisem želela, da bi se stvar razvedela. — Pomislite, kako bi nas naši sovražniki preganjali!

— Če je vest čista, se človeku ni treba bati sveta, — jo prekine carica. — Kaj ste storili s to nesrečno bolnico?

— Veličanstvo, ločili smo jo od drugih!

— To ste že enkrat rekli. Jaz pa hočem vedeti, kam ste jo odnesli?

— Sem, v to klet!

— Oh, v to klet, za katero ste šele pred nekoliko minutami dejali, da je nezdrava, da je vlažna in mrzla! — Kako dolgo se nahaja bolnica že tu?

— Veličanstvo, — dve, — ne tri... — Povejte resnico, — zakliče Katarina in ostro pogleda predstojnico.

— Pet let, — prizna naposled predstojnica.

— Kje pa se nahaja?

— Za tem zidom.

— Ali je ta zid že takrat obstojal?

— Ne. Dala sem ga zgraditi, toda samo zato, da ne bi storila blazna sestra komu kaj žalega!

Carica jo pogleda s svojimi žarečimi očmi in zakriči:

— Z drugimi besedami, Vi ste nesrečnico živo zazidali?

— Zazidala? — Veličanstvo, to je strahovita beseda!

— Kakor je tudi vaš zločin, — zakriči Katarina, stopi k njej in jo udari s pestjo po obrazu.

— Na kolena, prokletnica, — zagrmí carica. — Vi hočete biti predstojnica samostana, vi hočete biti vzgled za vse vernike? — Vi hočete odgajati mlade deklice? — Vi ste morilka! — Molčite, na kolena!

Predstojnica se zgrudi na tla.

— Veličanstvo, — vzklikne ona, — milost, — usmilite se me!

— Imela bom ravno toliko usmiljenja z vami, kakor ste ga vi imeli s to nesrečnico. — Oh, sedaj se stena podira, sedaj bomo videli, kaj je postalo iz vaše žrtve po petletni ječi! — Kaznovala vas bom natančno po svetopisemskem izreku: Oko za oko, — zob za zob...

Predstojnica se je v smrtnem strahu valjala po tleh, toda nihče se ni na njo oziral.

Stena se je podirala. Preko ruševin skoči Viljem v ječo.

V tem trenutku je moral zbrati vso svojo moč, da se ni zgrudil na tla.

Iz votline je prihajal strahovit smrad.

V kotu, na kupu gnile slame, je sedela neka žena.

Bila je Rosvita.

Da, ona je bila, toda Viljem je ni več poznal.

Ona, ki je nekoč v svoji mladosti bila divna, je bila sedaj podobna pošasti, okostnjaku. Njen obraz je dobil živalske poteze.

nila le z ostanki iz kuhinje, pet let je bila brez obleke, brez čistega perila, brez čistega ležišča, pet let je živela med golaznijo, — čudno je bilo, da je nesrečnica sploh še živela!

Pol minute je Viljem stal kot okamenel in je z grozo motril strahoviti prizor, ki se mu je nudil.

Nato se mladenič zgrudi k njej na tla, objame s svojimi rokami ženo, ki jo je nekoč neizmerno ljubil, ki jo je še sedaj ljubil, če tudi je skoraj ni mogel več spoznati.

Orlov in Katarina sta premagala svoje gražanje in sta se približala votlini.

— Rosvita, — vzklikne Viljem. — Rosvita, ali me ne poznaš več?

— Več — več — več, — vzklikne nesrečna sestra.

— Rosvita, ali me ne poznaš? — Jaz sem vendar, jaz ti govorim, jaz sem te ljubil in te hotel vzeti za ženo. — Rosvita, tvoj Viljem je pri tebi!

— Podgana bezi, — podgana beži, — je mrmrala nesrečnica, njene blazne oči pa so govorile jasnejše, kakor pa njene besede.

— Zblaznela je! — zastoka Viljem in si zakrije z rokami obraz.

— Še več, — reče grof Orlov — to bitje se je tekem teh petih let spremenilo v žival. Um se ji je omračil, nikogar več ne pozna, — nesrečnica je izgubljena!

— Vse bomo poskusili, da jo rešimo, — odgovori carica. — Orlov, hitite, pokličite zdravnike! Naj prinesejo nosila. — Gostje naj se takoj razidejo. To ni hiša, kjer smeta vladati radost in veselje!

Orlov odhiti, da izvrši caričin ukaz.

V tem trenutku pa opazi, da se predstojnica ne nahaja več v kleti. Posrečilo se ji je pobegniti.

— Veličanstvo, — vzklikne Orlov, — morilka je pobegnila!

— Naj jo iščejo, — ukaže carica — in ko jo bodo našli, naj jo ukle-

Ran — Bosilek:

ZLATO JABOLKO

Živela je žena, ki je imela veliko dvorišče. Sredi dvorišča je rasla jablana. Jablana je rodila vsako leto po eno zlato jabolko.

Ko je jabolko dozorelo, je prišla hudobna nevihta in ga odtrgala.

Žena je imela tri sinove. Nekega leta je rekel najstarejši sin:

"Mati, jabolko bo kmalu dozorelo. Daj mi nož in orehe. Šel bom in pazil na jabolko, da ga ne odnese nevihta."

Mati je odgovorila: "Teško ji ga boš iztrgal, sinko! To je nevihta. Z njo se ni dobro šaliti. Komaj jo ugledaš, je ona že bogve kje."

"Naj gre, toda zdrava ne bo šla iz mojih rok!"

"Prav, sinko! Če že hočeš — tu imaš nož in orehe."

Sin je vzel nož in orehe. Ko se je zmrščilo, je šel pod drevo. Jedel je orehe in gledal proti jabolku. Sedel je in poslušal, od katere strani bo privihrala nevihta. Kmalu se je nebo stegnilo. Nekaj je zažvižgalo. Sin je pogledal — jabolka že ni bilo več.

Sin je k materi in rekel: "Res je, mati. Z nevihto se ni dobro šaliti. Niti videl je nisem, ko je prišla in odtrgala jabolko."

Drugo leto je rekel srednji sin: "Mati, daj mi nož in orehe! Letos grem jaz pazit na jabolko."

"Tudi ti ga ne boš rešil, sinko! Če pa že hočeš — pojdi. Tu imaš nož in orehe."

Ko se je zmrščilo, je šel sin pod drevo. Jedel je orehe. Nevihta pa je prihitela nad njegovo glavo in odnesla jabolko.

Tretjega leta je rekel najmlajši sin:

"Daj mi nož, mati! Letos bom jaz stražil jabolko!"

"Orehov ne maraš?" se je zasmejala mati — "Vzemi jih, da boš imel kaj prigrizniti. Jabolko pa — morda ga rešiš, morda ne, ali misliš, da se bo tebi posrečilo, kar se ni tvojima bratoma?"

Mladinski kotiček

"Ne smej se, mati! Daj mi nož, kasneje se bova pogovarjala."

Vzel je nož. Ko se je stemnilo, je brat splezal na drevo in se vsedel blizu zlatega jabolka.

Okrog polnoči je prišla nevihta. Segla je po jabolko. Sin pa je zamahnil z nožem. Ranil jo je. Nevihta je zašumela in se vrnila. Sin pa je odtrgal jabolko in ga odnesel materi.

Ko ga je mati zagledala, je zaklicala:

"Dobro sinko! Prekosil si tvoja dva brata!"

Zjutraj je najmlajši povabil starejša dva, da gredo iskat nevihto. Napotili so se po krvavi sledi.

Hodijo, hodijo — pridejo do neke luknje, kjer se je prenehala krvava sled.

"Tu noter je šla", je rekel najmlajši. "Enega moramo spustiti v luknjo."

"Spustita mene", je rekel najstarejši.

Priviezala sta ga za vrv in spustila navzdol.

Ko je prišel do sredine, se je prestrašil, zamajal je vrv in brata sta ga potegnila ven.

Spustili so srednjega. Tudi on je kmalu zamajal vrv. Potegnila sta ga ven.

Tedaj je rekel najmlajši:

"Spustita mene! Če bom zamajal vrv, me spuščajta, spuščajta, dokler ne pridem do tal."

Brata sta ga spuščala, spuščala, dokler ni prišel do dna. Stopil je malo naprej. Zagledal je svetel dvorec. Pokukal je skozi okno. Znotraj so bile tri deklice. Dve sta se igrali z zlatimi jabolki, najmanjša pa se je igrala z zlato miško na zlatem podstavku.

Mladenič je potrkal po oknu in zaklical:

"Hej, deklice, odprite!"

Oglasila se je najmanjša:

"Ali veš, kam hočeš, mladenič? Tu prebiva hudobna nevihta. Zdaj

je silno jezna. Vsako leto hodi na gornji svet in prinese zlato jabolko. Zdaj pa je prišla ranjena in ničesar ni prinesla. Če te vidi, te bo pogubila."

"Zakaj pa vas ne pogubi?"

"Tudi nam ne bo prizanesla. Zato nas je pripeljala sem. A še nas pusti pri življenju, ker ji pazimo na liho. Zdaj nas obsipa z igračkami."

"Spustite me noter, deklice," je rekel mladenič. "Ne bojim se nevihte. K njej sem prišel."

Oglasila se je druga deklica:

"Beži, dečko! Pojedla te bo! Tudi nas bo pojedla, če te pustimo noter."

Mladenič pa je odvrnil:

"Odprite mi, odprite! Pogovoril se bom z nevihto in vas rešim."

Najmanjša mu je odprla. Mladenič je stopil v sobo, kjer je bila nevihta. Tih je stopil k njej in ji porinil nož v srce. Nevihta je izdihnila.

Mladenič je vzel deklice s seboj. Šli so k vrvi. Najprej je privezal za vrv najstarejšo in zamajal vrv. Brata sta jo dvignila. Potdej je privezal srednjo. Tudi njo sta dvignila. Ostala je še najmlajša. Ko je tudi njo zvezal za vrv, je rekel:

"Nemara se bosta brata zaradi tebe sprla in me pustila tu. Naj napravita kakor hočeta. Če me ljubita, me bosta izvlekla. Če pa ne — Bog z njima!"

Deklica je snela s prsta zlat prstan, mu ga dala in rekla:

"Vzemi ta prstan! Čudežen prstan je to. Če se bosta brata zaradi mene sprla, bom zahtevala čarobno obleko, ki mi jo lahko da samo tisti, ki ima tale prstan. Če te brata ne potegneta ven, boš padel še nižje. Tam sta dva ovna — beli in črni. Če padeš na črnega, boš odšel v spodnji svet."

Mladenič je zamajal vrv. Brata sta dvignila tudi najmlajšo deklico.

Čez malo časa se je pod mladeničem zasvetlikalo in poletel je navzdol. Letel je letel — in padel na črnega ovna. Ta ga je ponesel na spodnji svet, potlej pa je izginil.

Mladenič je šel, kamor so ga nosile noge. Hodi, hodi — in pride v prestolnico spodnjega kraljestva. Na robu mesta je zagledal majhno kolibico.

Pokukal je skozi odrpno okence. Videl je sključeno ženo. Mesila je kruha. A mesila ga je s slino.

"Pomagaj ti Bog, babica!" je pozdravil mladenič.

"Bog daj dobro, sinko!" je odvrnila starka.

"Babica, ali nimaš vode, da s slino mesiš kruh?"

"Ej, sinko, kaj naj storim! Trpim pred hudim zmajem! Zastražil je vse vrelece. Ne dovoli nam niti kapljice vode, če mu ne damo deklice da jo požre. Imela sem šest hčera. Dajala sem dajala — vse sem mu dala. Zdaj mu bo cesar poslal svojo hčer — potlej bo imelo vse mesto dovolj vode."

"Babica!" je rekel mladenič. "Povej mi, kje je cesarjev dvor. Pomeniti se hočem z zmajem."

"Ah sinko, če bi le mogel, če bi le mogel, če bi le mogel! Mnogo mladeničev je že pogubil prokleti zmaj!"

Babica je stopila iz hiše, pokazala široko ulico in rekla:

"Pojdi po tej ulici in prišel boš pred cesarsko palačo."

Mladenič je šel k cesarju. Stopil je predenj se mu priklonil in rekel:

"Častiti cesar, dovoli mi da jaz odpeljem tvojo hčer pred zmajem!"

Car je zamajal z glavo in odvrnil:

"Ali ni dovolj, da bo umrla moja hčer, tudi ti se hočeš pogubiti?"

"Nič se ne ve, častiti cesar, morda se bova vrnila oba živa in zdrava."

Cesar je privolil. Cesarska hči in mladenič sta stopila v kočijo in se

odpeljala k zmaju.

Cesarjeva hči je sedla pod drevo. Mladenič je sklonil glavo in zaspal na hčerini obleki. Tedaj je stopil iz pečine zmaj in se zagnal proti drevesu. Cesarjeva hči je zajokala. Solza ji je padla na mladeničevo lice. Mladenič je skočil, pograbil za nož in prebodel zmaja.

V tistem hipu je iz vseh studencev pritekla voda.

Vsi ljudje v prestolnici so si oddahnil. Cesar se je razveselil. Objel je mladeniča in rekel:

"Zahtevaj vse, kar želiš, mladenič! Rešil si moj narod. Povej, s čim naj te poplačam! Oženi se z mojo hčerko! In takoj ti dam polovico svojega cesarstva. Ko pa umrem, boš moj naslednik."

"Hvala, častiti cesar! Naj bo veliko tvoje cesarstvo! Bog daj sreče tvoji lepi hčerki! Prosil bi te samo nekaj — da smem v svojo domovino..."

(Dalje prihodnjic)

A. Francevič:

SKRIVNOSTNO OKO

Oko neznano v noči z neba nenehoma za mano vreba. Hip hop, hip hop, nemara bo Kiklop?

Za mano gre po zvutih potih, za mano gre po skritih kotih, tip top, tip top, mogoče bo Kiklop?

Žari oko na čelu žolto, obliče mu je bledopolto. Klip klop, klip klop, zatrdno je Kiklop.

Oko gori tako rumen, žari, gori le zmerom eno. Strip strop, strip strop, gotovo je Kiklop.

Telo, zgubljeno na višovi, nevidno meni je v nižavi. Zdaj vem, že vem: Kiklop je, Polifem!

nejo v verige!

Viljem je prinesel medtem nesrečnico iz njene ječe. To je moral storiti s silo, ker Rosvita ni hotela prostovoljno zapustiti svoje strašne ječe, kjer je ždela pet let.

Njeni dolgi, temni lasje so segali do tal, nohti so se razvili v prave kremplje in je z njimi poskusila praskati, tako da je bil Viljem kmalu ves krvav.

— Rosvita, — vzklikne mladenič, — ali me ne poznaš? — Oh, ljubljena, če bi ti vedela, kaj sem pretrpel! — Ne tepite me, — odstranite bič, — žareče železo, uboga Rosvita — Rosvita bo pokorna!

— Gotovo so jo mučili! — zamrmra carica.

To so bile strašne minute, ki sta jih carica in Viljem preživela v kleti, dokler se ni vrnil grof Orlov z zdravnikom in samostanskimi nameščenci.

Vsi so bili prestrašeni nad prizorom, ki se jim je nudil.

Ko je zdravnik zagledal Rosvito, zmaje žalostno z glavo in reče:

— Ona je izgubljena, nikoli ne bo več okrevala in kdor jo ljubi, naj prosí Boga, da jo čimprej reši vseh muk!

Rosvito so zavili v tople odeje, da bi jo zavarovali pred strašnim mrazom. Viljem jo je nato na svojih rokah odnesel v neko čisto celico, kjer jo je položil na posteljo. Sklenil je, da bo ostal tako dolgo pri njej, dokler ne bo ozdravela, ali pa dokler je ne bo smrt rešila vseh muk.

On pokliče v samostan svojega prijatelja Turpiza in vojaškega zdravnika. Tudi on je bil prepričan, da Rosvita ne bo več preživela te noči.

Orlov je medtem odhitel v predstojnično celico, ker je mislil, da namerava prednica pobegniti.

Toda vrata je našel zaklenjena.

Orlov pokliče nekoliko slug in

udere z njimi v celico.

Nudil se jim je strahovit prizor.

Grešnica se je sama sodila.

Na velikem križu, ki je stal v kotu celice, je visela predstojnica. Obesila se je. Njen obraz je bil strahovito spačen in zdelo se je, da se ji še sedaj pozna na obrazu slaba vest.

Rosvita se je celo noč borila s smrtjo.

Nežna postrežba je povzročila, da se je precej pomirila. Da, bili so celo trenutki, ko je Viljema spoznala.

— Viljem! — je šepetala, ko so posvetili skozi okno njene celice prvi solnčni žarki, — Viljem, — ljubljeni moj Viljem, tvoja sem!

— Rosvita! — zakliče mladi zdravnik. — Draga moja, nesrečna Rosvita!

— Ne jokaj se, — zasepeče bolnica, — prišla bom v gobavčevo kolibo — Rosvita te ljubi...

Že v naslednjem trenutku pa je začela zopet fantazirati in zopet je boječe klicala: — Ne mučite me — z razbeljenim železom — uboga Rosvita — boli, — bič!

— Ona umira, — reče ginjeno vojaški zdravnik.

Vsi, ki so se nahajali v mali kapelici, pokleknejo, Viljem pa je objel Rosvito s svojimi rokami in je položil svojo glavo na njene grudi.

Iz njenih oči je že gledala smrt.

Viljem se skloni in poljubi njene blede ustnice: v njegovem objemu je nesrečna Rosvita mirno izdihnila.

Viljem ji zatisne oči.

Nato poklekne in začne moliti.

Rosvito so pokopali v mali samostanski kapelici. Tik poleg oltarja, poleg skrivnostnega vhoda v klet se nahaja njena grobnica.

Večkrat sem stala na njenem grobu in molila za mir njene duše.

Na kamenu, ki pokriva grobnico, je vklesano le ime: "Rosvita".

Carica je nekaj časa nameravala samostan razpustiti in nune poslati

domov. Toda cerkveni dostojanstveniki so rotili Katarino, naj odneha od tega sklepa, pokazali so se pri tem tako ponižne in pokorne, da so pristali na vsak caričin pogoj in carica je naposled popustila.

Imenovala je novo predstojnico, ki je uvedla v samostan novi red.

— Kaj pa se je zgodilo z Viljemom? — vpraša Mirovič.

— On se je vrnil v Berlin. Ni pa več mogel nadaljevati svoje zdravniške prakse. Ni več mogel pomagati človečanstvu ker je sam preveč pretrpel. Še deset let so videli po Berlinu mladega moža z mladeničkim obrazom in sivimi lasmi. Posi vel je tisto noč, ko je našel v kleti zazidano Rosvito.

Na njegovem obrazu se ni nikoli več pojavil smehljaj. Pozabil je, kaj je smeh in veselje v življenju. Njegova mladost je bila uničena.

Deset let pozneje je tudi on umrl v Berlinu. Njegovo telo so prenesli v Moskvo in ga pokopali v istem grobu, kjer je ležala njegova nesojena mu žena.

To je povest o nesrečni nuni Rosviti, ki je bila pet let živa zazidana. To je povest ljubezni, ki pa jo je uničilo peklenško sovraštvo in divji fanatizem!

Olga umolkne. Njena povest je bila končana.

V očeh lepe, mlade žene so se zrcalile solze.

168. POGlavJE.

V svinjerejski vasi Oršovi

Iz pisarne Ministerstva policije Njenega Veličanstva carice Katarine II. v Petrogradu, številka 13452-XXV.

V imenu Njenega Veličanstva carice vam pošiljam kot upravitelju policije vašega okrožja sledeči

PROGLAS

Vaša dolžnost je, da doženete, če se nahaja morda v vašem okrožju žena, ki je podobna sliki, ki sem vam jo priložil. Žena mora biti priloženi sliki tako podobna, da jo bomo lahko smatrali za original.

Če morda veste za kako tako ženo ali če jo boste z ozirom na ta ukaz našli v svojem okrožju, jo morate takoj aretirati in vtakniti v zapor.

Predvsem vam ukazujem, da postopate z aretirano ženo milo, dajati ji morate dobro hrano in sploh se morate brigati, da ji ne bo zapor niti duševno niti telesno škodoval.

Če boste našli ženo, ki odgovarja priloženi sliki, morate to takoj javiti s posebnim kurirjem podpisani oblasti.

Razen tega vam ukazujem, da pazite na vse potnike, ker bi bilo lahko mogoče, da se nahaja original slike na potovanju in ga slučaj prideve v vaše okrožje.

Pod pretujo visoke kazni vam ukazujem, da o celi zadevi molčite in da pošljete svoja poročila carskemu ministerstvu samo v zapečatenem pismu.

V slučaju, če se vam bo posrečilo najti original priložene slike ali vsaj osebo, ki ji je zelo podobna, vam obljubljam visoko nagrado in napredovanje.

V vednost in daljnji postopek.

V imenu Njenega Veličanstva carice Katarine II. ruske.

Ministerstvo policije Njenega Veličanstva carice Katarine II.

Podpisan: grof Panin, I. r.

To je bila vsebina pisma, ki je bilo v več tisočih izvodih nekega dne poslano v vsa okrožja velike Rusije.

Vsak poveljnik policije, vsak načelnik trga in vsaj ogromne ruske države je prejel zapečaten pismo.

Ko se je carica vrnila v Petrograd, je začela z mrzlično naglico

izvrševati svoj načrt.

Kakor vedno, kadar je šlo za važne stvari, je tudi sedaj poklicala k sebi grofa Panina in se z njim o vsem natančno dogovorila.

Grof Panin je obljubil carici Katarini v vsakem oziru svojo pomoč.

Ta čudni razglas je izredno deloval.

Vsi policijski uradniki so začeli iskati v svojem okrožju osebo, ki bi bila slična Elizabeti.

Vsakdo je vedel, da gre za caričine privatne zadeve, — to je bilo iz razglasa jasno razvidno.

Vsak uradnik se je dobro zavedal, da ga čaka sijajna bodočnost, če se mu bo posrečilo izpolniti caričino željo.

Zato je bil ukaz Katarininega ministra za vsakega častihlepnega uradnika izredno važen.

Kdor bo imel srečo, da najde original priložene slike, bo gotovo že v kratkem času postal v Petrogradu zelo vplivna in ugledna osebnost.

Kar pa se je same slike tikalo, je ta predstavljala neko mlado deklico s svilenimi kodri.

Njen obraz je bil podoben Madoni, dvoje velikih, lepih in sanjavih oči je oživljalo njene lepe poteze.

Šefi okrožnih policij so se trudili torej na vse pretege, da bi odkrili v svojem okrožju original slike.

To nalogo so naložili vsem svojim uradnikom, podrejenim, slugam, detektivom in stražnikom, toda nikomur se ni posrečilo, da bi našel tako bitje, ki bi bilo vsaj malo podobno prekrasni deklici na sliki.

Na meji arhangelske gubernije se nahaja neka vas, ki se prištevava med največje ruske vasi.

V njej je živelo nad štiri tisoč duš.

V vasi je bila množica večjih in manjših hiš.

Na sredi vasi se je nahajala lepa in dobro ohranjena cerkev.

(Nadaljevanje prihodnjic)